

**Ocena
stanu sanitarnego powiatu monieckiego
za 2013 rok**

SPIS TREŚCI

- SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH2
- STAN SANITARNY OBIEKTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ.....14
- REALIZACJA SZCZEPIEŃ OBOWIĄZKOWYCH17
- OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIA ORAZ KOSMETYKÓW.....21
- WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA PRACY35
- OCENA OBIEKTÓW KOMUNALNYCH I JAKOŚCI WODY 39
- OCENA STANU SANITARNEGO I HIGIENY PROCESÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH..... 46
- DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA CELEM ZMNIEJSZENIA SKUTKÓW ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW.....54
- WNIOSKI.....63

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŻNYCH

Choroby zakaźne są ciągle istotnym problemem zdrowia publicznego stąd zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych i zakażeń wśród ludzi jest jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

W roku sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach zgłoszono:

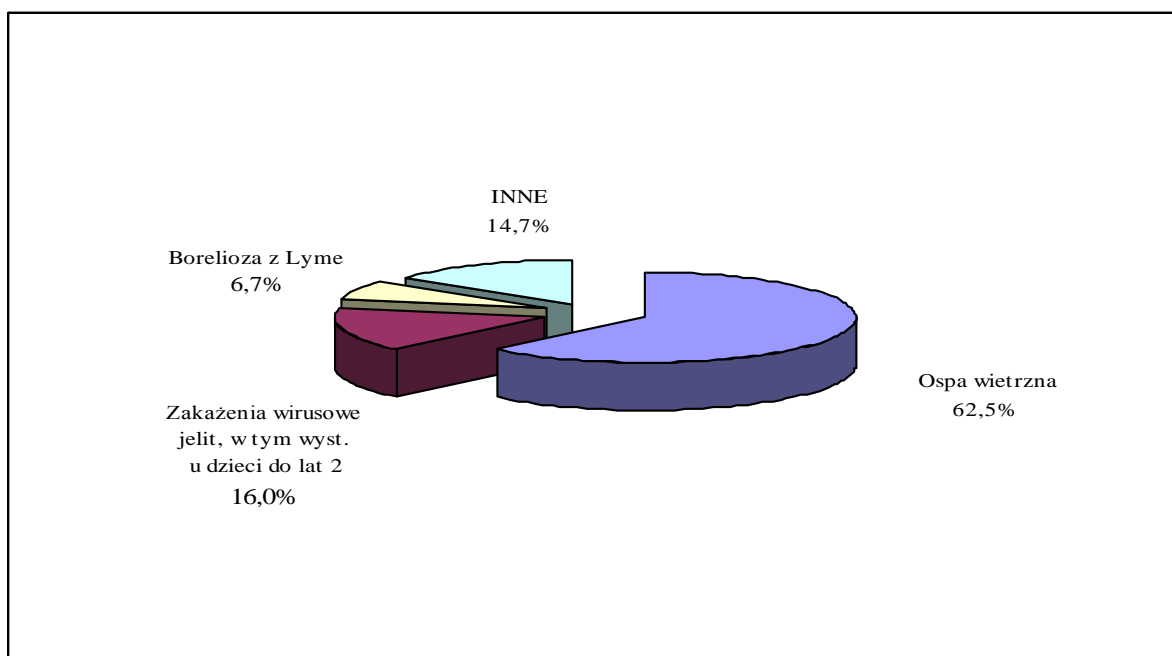
- 339 zachorowań na choroby zakaźne, z czego hospitalizowano 86 przypadków,
- 1554 przypadków podejrzeń i zachorowań na grypę,
- 4 przypadki gruźlicy,
- 19 przypadków pokąsania przez zwierzęta.

W 2013 roku zarejestrowano 3 nosicieli antygenu HBs oraz 1 nosiciela antygenu HCV. Z badań bakteriologicznych pobranych prób od osób chorych, ozdrowieńców po przebytej chorobie, osób ze styczności z chorym oraz z badań do książeczek zdrowia zarejestrowano 12 nosicieli pałeczek z grupy *Salmonella*.

W 2013 roku w stosunku do 2012 roku, odnotowano w powiecie monieckim wzrost zachorowań na choroby zakaźne i zakażenie o około 30 %. W 2013 roku w Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Mońkach zarejestrowano ogółem 339 jednostek chorobowych, w tym 86 hospitalizacji. Natomiast w roku 2012 odnotowano 238 przypadków chorób zakaźnych, z czego 71 przypadków była hospitalizowana. Dane statystyczne chorób zakaźnych zostały przedstawione w formie tabelarycznej (Tabela nr 1).

W roku sprawozdawczym ospa wietrzna była najczęściej rejestrowaną jednostką chorobową. Zarejestrowano 212 przypadków, co stanowiło 62,5% wszystkich zgłoszonych jednostek chorobowych. Na drugim miejscu pod względem zgłaszanych jednostek chorobowych ułożyły się wirusowe zakażenia jelitowe, w tym występujące u dzieci do lat 2 i stanowiły 16% zgłoszonych jednostek. Zarejestrowano łącznie 54 zachorowania.

Z uwagi na to, że powiat moniecki jest terenem endemicznym chorób przenoszonych przez kleszcze w 2013 roku zarejestrowano 23 zachorowania na Boreliozę z Lyme, co stanowiło 6,7% zgłaszanych przypadków. Pozostałe jednostki chorobowe rejestrowano w mniejszej ilości.

Wykres 1. Procentowy rozkład zachorowań w 2013 roku

Wśród innych przypadków rejestrowanych w roku 2013 należy wymienić:

- Płonica (szkarlatyna) - 3,2%,
- Inne bakteryjne zakażenia jelitowe określone i nie określone - 2,6%,
- Salmonellozy - zatrucia pokarmowe - 2,4%,
- Grypa potwierdzona ogółem - 1,4%,
- Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym występujące u dzieci do lat 2 - 0,9%,
- Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień - 0,9%,
- Krztusiec - 0,6%,
- Kleszczowe zapalenie mózgu - 0,6%,
- Różyczka - 0,6%,
- Świnka - 0,6%,
- Legioneloza - choroba legionistów - 0,3%,
- Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez *Chlamydie* - 0,3%,
- Gorączka plamista i inne riketsjozy - 0,3%.

W 2013 roku w porównaniu z rokiem wcześniejszym zaobserwowano:

- **wzrost liczby zachorowań** na: salmonellozy, wirusowe zakażenia jelitowe, w tym u dzieci do lat 2, płonicę, Boreliozę z Lyme, styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień, ospę wietrzna, różyczkę,
- **spadek liczby zachorowań** na: biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnym zakażeniu, w tym u dzieci do lat 2, krztusiec,
- **stabilizacje ilości zachorowań** na: bakteryjne zakażenia jelitowe inne określone, gorączkę plamista i inne riketsjozy, kleszczowe zapalenie mózgu, świnkę.

W 2013 roku w powiecie monieckim **nie odnotowano** przypadków:

- bakteryjnego zakażenia jelitowego u dzieci do lat 2,
- innych bakteryjnych zatruc pokarmowych,
- choroby wywołanej przez *Streptococcus pyogenes*,
- choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*,
- wirusowe zapalenie opon mózgowych – inne określone i nie określone,
- bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i lub mózgu- inne określone,
- zapalenia opon mózgowych inne i nie określone.

Wyżej wymienione jednostki chorobowe były notowane w 2012 roku.

CHOROBY SZERZĄCE SIĘ DROGĄ POKARMOWĄ

W roku sprawozdawczym tak jak w latach poprzednich nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, dury brzuszne, dury rzekome i czerwonkę bakteryjną ani też zatruc pokarmowych wywołanych przez gronkowce, jad kiełbasiany i grzyby.

Zatrucia pokarmowe – Salmonellozy

W 2013 roku zarejestrowano 8 przypadków zachorowań na Salmonellozę (współczynnik zapadalności 18,7), a więc o 4 przypadki więcej niż w 2012 roku gdy zachorowały 4 osoby (współczynnik zapadalności 9,5). Wszystkie przypadki były hospitalizowane.

Zachorowania wystąpiły u 3 dzieci (wiek 2, 3 i 8 lat) oraz u 5 osób dorosłych. Zachorowania wystąpiły głównie w miesiącach letnich tj. od maja do sierpień – 7 zachorowań. Jedno zachorowanie miało miejsce w październiku. Wszystkie przypadki miały charakter spontanicznych zakażeń i nie były powiązane ze sobą. Przyczyna zachorowań to przede wszystkim nie przestrzeganie podstawowych zasad higieny oraz brak znajomości norm przechowywania żywności oraz jej ochrony przed zanieczyszczeniem mikrobiologicznym.

W 2013 roku zarejestrowano 12 osób, u których wykryto nosicielstwo schorzeń jelitowych. Byli to nosiciele pałeczek *Salmonella Enteritidis*. Po otrzymaniu trzykrotnie ujemnych wyników badań kału na obecności pałeczek *Salmonella* osoby te zostały wykreślone z rejestru nosicieli.

Bakteryjne zakażenia jelitowe

W 2013 roku zarejestrowano ogółem 9 zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe, czyli o 2 zachorowania więcej niż w 2012 roku.

U wszystkich chorych zostały wykonane badania laboratoryjne, a zachorowania zakwalifikowano jako bakteryjne zakażenia jelitowe inne określone (6 przypadków) oraz inne nie określone (3 przypadki). W 2013 roku nie notowano zachorowań u dzieci do lat 2 (w roku 2012 było 1 zachorowanie).

Wirusowe zakażenia jelitowe

W roku sprawozdawczym liczba zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe w stosunku do roku 2012 wzrosła o 21% (202-43, 2013-54).

Czynnik etiologiczny wywołujący zachorowania to w większości przypadków rotawirus. Ponadto połowa zgłoszonych zachorowań wystąpiła u dzieci do lat 2. Wszystkie osoby z powodu choroby były hospitalizowane.

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2013 roku w porównaniu do 2012 roku zaobserwowano spadek o 50% zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. W 2013 roku zanotowano 2 zachorowania, a w 2012 roku - 4 zachorowania.

W roku sprawozdawczym zachorowało 1 dziecko do lat 2, natomiast w 2012 roku zachorowało 4 dzieci do lat 2. Były to zachorowania, w których nie wykonywano żadnych badań laboratoryjnych w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych. Ponadto osoby chore były leczone ambulatoryjnie.

CHOROBY W ZAKRESIE KTÓRYCH PROWADZI SIĘ SZCZEPIENIA OCHRONNE

W roku sprawozdawczym nie odnotowano zachorowań na błonicę, tężec, odrę, nagminne porażenie dziecięce oraz zakażenia wywołane przez *Haemophilus influenzae*.

Krztusiec

W roku sprawozdawczym nastąpił spadek zachorowań na krztusiec. Do organu sanitarnego zgłoszono tylko 2 przypadki, współczynnik zapadalności na 100 tysięcy mieszkańców wynosił 4,7. Natomiast w 2012 roku zarejestrowano 5 zachorowań, współczynnik zapadalności wynosił 11,9.

Na krztuśca zachorowały 2 kobiety w wieku 44 lat i 69 lat. Osoby te nie posiadały danych o przeprowadzonych szczepieniach p/krztuścowi.

Różyczka

W 2013 roku zarejestrowano 2 zachorowania na różyczkę, w 2012 roku - 1 zachorowanie. Na różyczkę zachorowało 2 mężczyzn w wieku 19 i 20 lat. Osoby te nie były uodpornione przeciwko tej chorobie. Przypadki zostały zakwalifikowane jako możliwe.

Nagminne zapalenie przyusznic- świnka

W 2013 roku ilość zachorowań na świnkę nie uległa zmianie w stosunku do 2012 roku (2012r. i 2013r. - 2 zachorowania).

W roku bieżącym zachorowały 2 osoby: dziewczynka w wieku 6 lat (zaszczepiona I dawką szczepionki p/odrze, śwince i różyczce) oraz kobieta w wieku 38 lat (nie uodporniona p/ śwince).

CHOROBY KRWIPOCHODNE

W 2013 roku, podobnie jak w 2012 roku nie notowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz wirusowe zapalenie wątroby typu C.

W 2013 roku zarejestrowano 3 bezobjawowych nosicieli antygenu HBs. Były to osoby młode do 35 roku życia. We wszystkich przypadkach antygen HBs został wykryty podczas rutynowych badań u krwiodawców. Dwie osoby były uodpornione przeciwko WZW typu B pełnym cyklem szczepień, natomiast 1 osoba nie była szczepiona p/WZW typu B. Nosiciele antygenu zostali objęci opieką przez specjalistyczną poradnię.

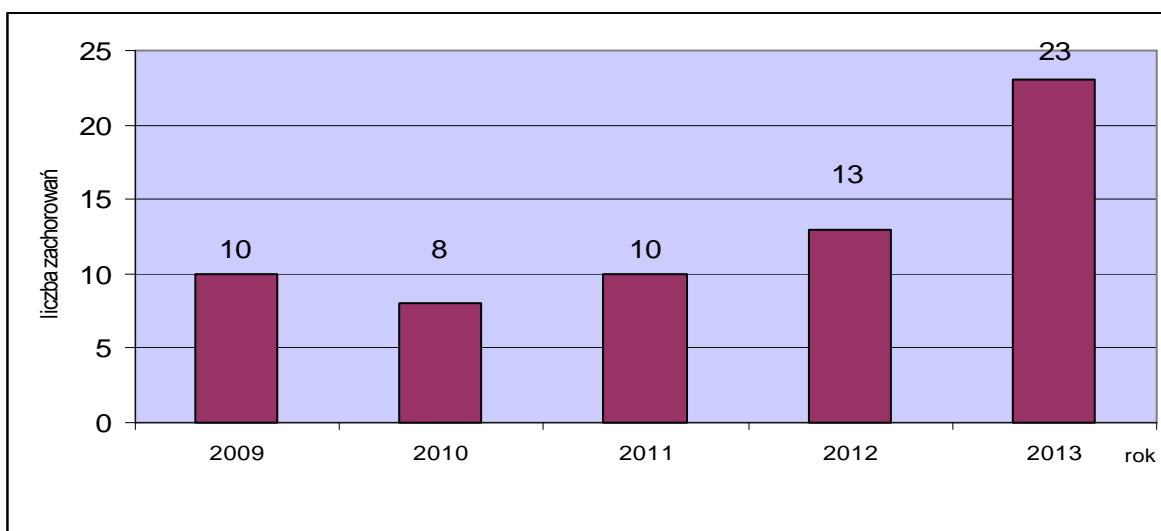
Osoby z bliskiego kontaktu z nosicielami zostały objęte nadzorem epidemiologicznym i zostały zaszczerpione p/ WZW typu B.

CHOROBY ODZWIERZĘCE

W roku sprawozdawczym nie odnotowano żadnego przypadku włośnicy, toksokarozy, leptospirozy, tasiemczycy (w tym bąblowicy), toksoplazmozy wrodzonej.

Borelioza z Lyme

Od kilku lat na terenie powiatu monieckiego wzrasta liczba osób chorujących na Boreliozę z Lyme (Wykres). Obecność Puszczy Knyszyńskiej oraz Narodowego parku Biebrzańskiego sprzyja zachorowaniom na boreliozę i inne choroby odkleszczowe.

Wykres 2. Zachorowania na Boreliozę z Lyme w powiecie monieckim w latach 2009-2013.

W 2013 roku w porównaniu do 2012 roku stwierdzono wzrost o 43% zgłoszonych zachorowań na Boreliozę z Lyme. W 2013 roku zanotowano 13 przypadków, współczynnik zapadalności na 100 tysięcy mieszkańców wynosił 31,0. Natomiast w roku sprawozdawczym odnotowano 23 zachorowania, współczynnik zapadalności wynosił 23,0.

Na boreliozę chorowały osoby dorosłe w wieko od 18 do 77 lat. Zachorowania występowały częściej u osób mieszkających na wsi (14 zachorowań), niż w mieście (9 zachorowań).

Pięciu chorych z tego powodu było hospitalizowanych. Pozostałe osoby leczono ambulatoryjnie. Chorobę u 8 osób rozpoznano w pierwszym stadium choroby na podstawie zmiany skórnej w miejscu ukłucia - rumień wędrujący, natomiast 15 przypadków zachorowań zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi i zostały zakwalifikowane jako postać stawowa boreliozy.

Wszystkie osoby chore w wywiadzie epidemiologicznym potwierdzają kontakt z kleszczem. Do ekspozycji na kleszcze doszło na terenie powiatu monieckiego - w lesie, parku, na łące. U 11 osób ekspozycja na kleszcze nastąpiła w trakcie wykonywania pracy zawodowej - rolnicy, leśnicy. Najwięcej zachorowania odnotowano w miesiącach największej aktywności kleszczy tj. od marca do października.

Kleszczowe zapalenie mózgu

Analizując zachorowania na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze można stwierdzić, że liczba zachorowań utrzymuje się na stałym poziomie. Na te sytuacje ma wpływ możliwość zaszczepienia się przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu - w ramach szczepień prowadzonych w grupach ryzyka, zalecanych dla osób pracujących na terenach o nasilonym występowaniu tej choroby, dotyczy to m.in. osób zatrudnionych przy eksploatacji lasu, strażnikom leśnym, stacjonującemu wojsku, funkcjonariuszom straży pożarnej.

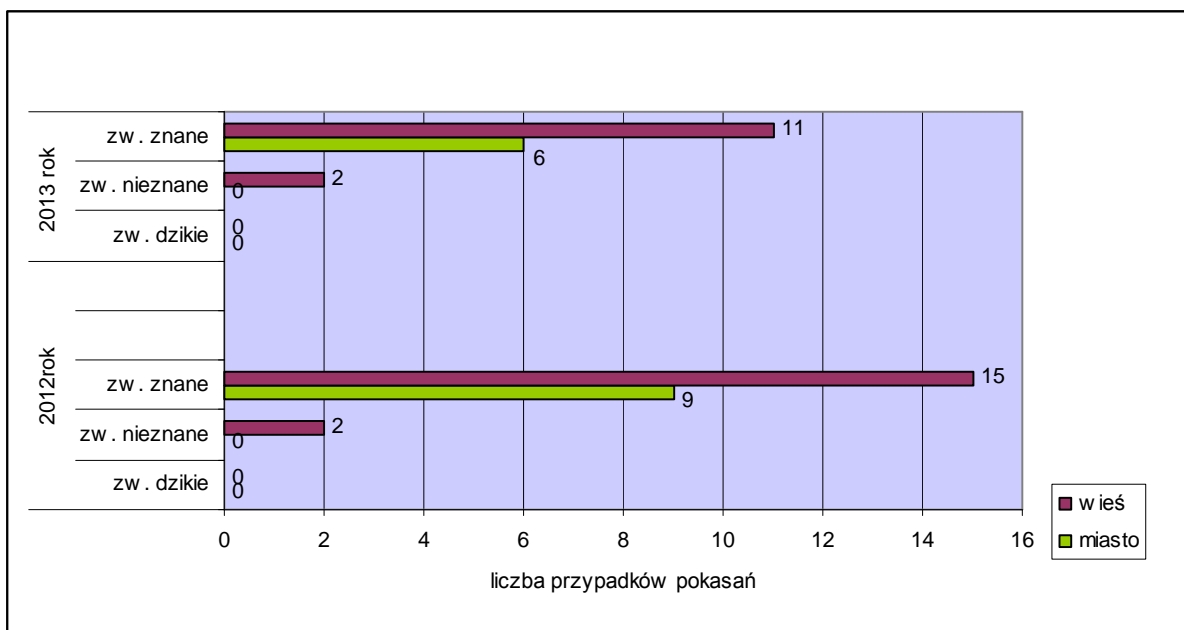
Zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu utrzymują się na stałym poziomie. W 2013 roku podobnie jak w 2012 roku zanotowano 2 przypadki.

Zachorowania wystąpiły u 26 letniego mężczyzny oraz u 38 letniej kobiety. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wynika, że osoby te zamieszkują tereny wiejskie a styl życia tych osób wiąże się z częstym przebywaniem w lesie lub polu (kobieta jest rolnikiem, mężczyzna rolnikiem, sezonowo wykonuje prace jako drwal). Osoby te były wielokrotnie pokłute przez kleszcza, ponadto spożywały niepasteryzowane surowe mleko. Oboje nie byli wcześniej szczepieni przeciwko kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych.

Styczność i narażenie na wściekliznę

W 2013 roku w porównaniu z rokiem wcześniejszym zmniejszyła się o 27% liczba osób pokąsanych przez zwierzę. W 2013 roku zarejestrowano 19 takich zdarzeń, natomiast w 2012 roku było ich 26.

W okresie wakacyjnym tj. w miesiącach czerwiec i lipiec odnotowano najwięcej pokąsań przez zwierzęta. Podobnie jak w 2012 roku w 2013 roku do pokąsań częściej dochodziło na terenie wsi niż miast.

Wykres 3 . Pokąsania w powiecie monieckim w latach 2012 i 2013.

W przypadku pokąsań przez zwierzęta nieznane, dzikie, braku obserwacji zwierzęcia lub uzyskania wyników sugerujących objawy wścieklizny u zwierząt 3 osoby w 2013 roku zostały poddane profilaktycznemu szczepieniu przeciwko wściekliznie. W 2012 roku p/ wściekliznie zaszczepiono 2 osoby.

INNE CHOROBY

Płonica (szkarłatyna)

W 2013 roku zgłoszono 11 zachorowań na płonicę, w roku 2012 - 10. Zachorowania występowały u dzieci uczęszczających do przedszkoli i szkoły podstawowej. Najwięcej zachorowań notowano w grupie wiekowej 5-6 lat - 63%ogółu zachorowań.

Legioneloza - choroba legionistów

W roku sprawozdawczym zanotowano 1 zachorowanie na Legionellozę. Zachorowań tego typu nie notowano w latach poprzednich.

Zachorowanie wystąpiło u 15 letniej dziewczynki przewlekle chorej (choruje na mukowiscydozę, marskość wątroby, padaczkę, zespół krótkiego jelita, cukrzycę), która często podlegała hospitalizacji.

Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie

W 2013 roku zgłoszono 1 przypadek chlamydiozy. Zachorowań tego typu nie zgłaszano w latach poprzednich.

Zachorowanie wystąpił u 21 letniego mężczyzny. Pacjent zgłosił się do lekarza z objawami zapalenia cewki moczowej. Wymaz pobrany z cewki moczowej stwierdził obecność bakterii *Chlamydia trachomatis*. Chory w wywiadzie podaje kontakty homoseksualne

Ospa wietrzna

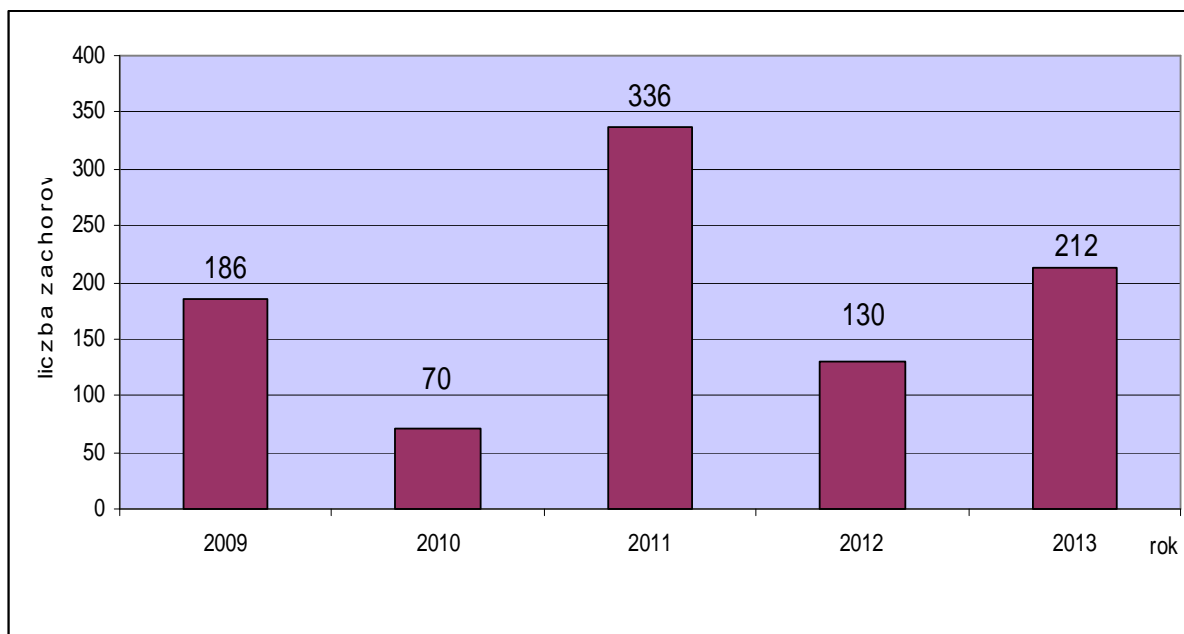
Ospa wietrzna w roku sprawozdawczym była najczęściej notowaną jednostką chorobową, podobnie jak w latach poprzednich. W porównaniu do 2012 roku zanotowano wzrost zachorowań o 38%. W 2012 roku zanotowano 130 przypadków, współczynnik zapadalności na 100 tysięcy wynosił 309,6, natomiast w 2013 roku zanotowano 212 zachorowań, współczynnik zapadalności na 100 tysięcy wynosił 496,0.

Ospa wietrzna w większości przypadków przebiegała łagodnie, bez powikłań. Cztery osoby były hospitalizowane z powodu choroby, co stanowiło 1,9% wszystkich przypadków.

Szczyt zachorowań w 2013 roku przypadł na późną wiosnę i lato i trwał od kwietnia do czerwca. W tym okresie łącznie zachorowało 159 osób, co stanowi 75% wszystkich zarejestrowanych zachorowań. Maj był miesiącem, w którym rozpoznano najwięcej zachorowań – 72.

Najczęściej chorowały dzieci do 0 do 14 roku życia. Zachorowania w tej grupie wieku – 198 stanowiły 93% wszystkich przypadków. Najwięcej zachorowań stwierdzono w grupie wieku 5-9 lat – 111 zachorowań. Liczba zachorowań wśród dorosłych była znacznie niższa. W grupie powyżej 20 roku życia zachorowały łącznie 4 osoby.

Osoby które zachorowały na ospę wietrzna nie były wcześniej uodpornione przeciwko tej choroby.

Wykres 4. Zachorowania na ospę wietrzna w powiecie monieckim w latach 2009-2013

GRUŻLICA

W 2013 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach obejmował nadzorem osoby chorujące na gruźlicę na terenie powiatu monieckiego. Zarejestrowano ogółem 4 przypadki nowych zachorowań. W roku 2012 nie notowano tej jednostki chorobowej.

Wszystkie zachorowania dotyczyły osób dorosłych. Nie odnotowano przypadków zachorowań u dzieci i młodzieży do lat 18. Osoby chore zamieszkiwały tereny wiejskie. Zachorowania wystąpiły u 3 mężczyzn w wieku 54 lat, 54 lat i 77 lat oraz u 1 kobiety w wieku 91 lat. We wszystkich przypadkach była to gruźlica płuc potwierdzona bakteriologicznie Bk+. Osoby z kontaktu wysokiego ryzyka z chorymi (łącznie 17 osób) zostały objęte nadzorem przez lekarzy POZ.

GRYPA

W roku 2013 grypa wymagała nadal wzmożonego nadzoru epidemiologicznego.

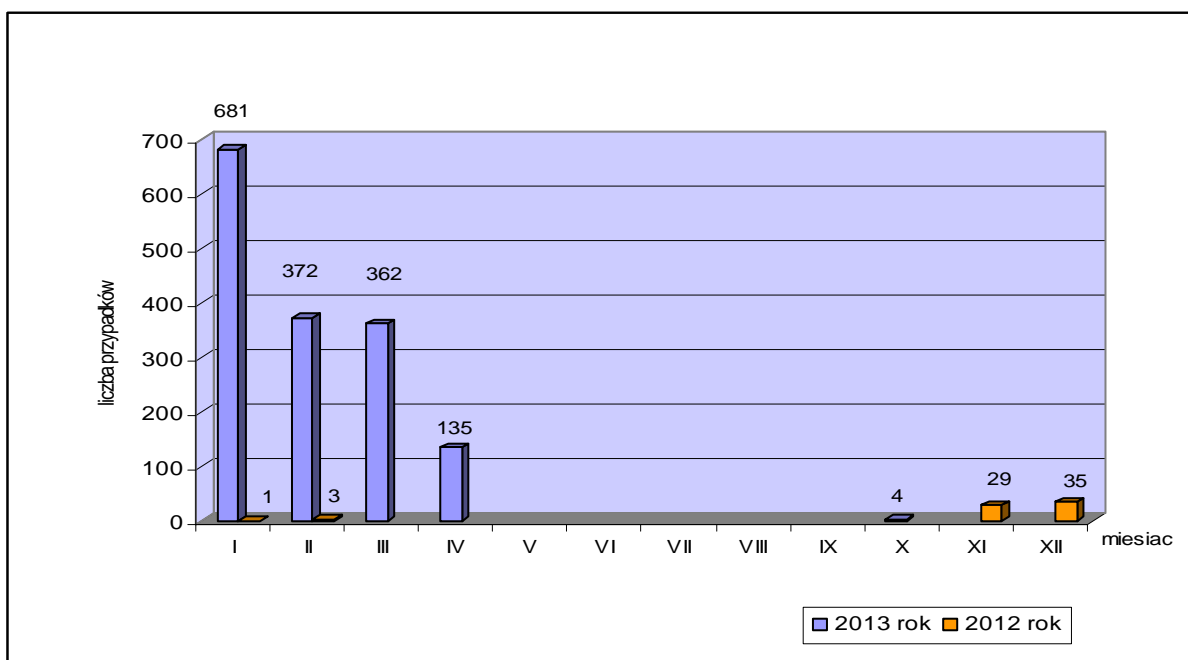
Nadzór i analiza sytuacji epidemiologicznej powiatu monieckiego w zakresie zachorowań na grypę i choroby grypopodobne polegała m.in. na :

- analizie zbiorczych raportów o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę (MZ-55) przekazanych do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologia w Mońkach przez placówki POZ w sezonie grypowym i poza sezonem,
- sprawowaniu wzmożonego nadzoru nad grypa w ramach „systemu SENTINEL”.

W 2013 roku w porównaniu z 2012 rokiem zaobserwowano znaczny wzrost zachorowań o około 96% na grypę. W 2013 roku w powiecie monieckim zarejestrowano 1554 przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, podczas gdy w roku 2012 zgłoszono zaledwie 68 zachorowań i podejrzeń o zachorowanie. W 2013 roku z powodu nasilonych objawów chorobowych 23 osoby zostały skierowane do szpitala. W 2012 roku nie było takich osób.

W 2013 roku najwięcej zachorowań stwierdzono w grupie wiekowej 15 - 64 lat - 776 przypadków (50% ogółu chorych). Natomiast skierowania do szpitala najczęściej otrzymywały osoby powyżej 56 roku życia. Co roku w miesiącach zimowych i wczesno-wiosennych obserwowany jest sezonowy wzrost zachorowań na grypę. W 2013 roku najwięcej zachorowań (43% ogółu zarejestrowanych) odnotowano w miesiącu styczniu.

W 2013 roku zgłoszono potwierdzonych laboratoryjnie 5 przypadków grypy. Wszystkie przypadki wywołane zostały wirusem grypy typu A podtyp A/H1N1.

Wykres 5. Rozkład zachorowań na grypę w powiecie monieckim w roku 2012 i 2013 wg miesięcy

Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu monieckiego w roku 2013 w zakresie chorób zakaźnych była stabilna, podobnie jak w roku 2012. Nie notowano zgonów z powodu chorób zakaźnych, nie zarejestrowano przypadków chorób wysoce zakaźnych takich jak cholera, błonica, dur brzuszny i dur rzekome, nie odnotowano również przypadków posocznicy oraz zbiorowych zatruc pokarmowych.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach w 2013 roku obejmował nadzorem działalność leczniczą wykonywaną w 39 podmiotach, w tym:

- 20 podmiotach leczniczych:
 - 1 szpitalu,
 - 1 zakładzie opiekuńczo-leczniczym,
 - 1 pogotowiu ratunkowym,
 - 17 przychodniach, ośrodkach zdrowia, poradniach.
 -

Tabela 1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą wg kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej

wyszczególnienie			Powiat moniecki					
			wg ewidencji na 31.XII	skontrolowanych	% skontrolowanych	ze złym stanem sanitarnym		
						razem	w tym technicznym	
Podmioty lecznicze	Ogółem		20	19	95	3	3	
	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitalne	Szpitale - ogółem	1	1	100	1	1
			w tym szpitale uzdrowiskowe	-	-	-	-	-
		inne niż szpitalne	Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1	1	100	1	1
			Zakłady pielęgnacyjno - opiekuńcze	-	-	-	-	-
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	-	-	-	-	-
			Sanatoria	-	-	-	-	-
			Hospicja	-	-	-	-	-
			Inne- Pogotowie ratunkowe	1	1	100	0	0
	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne		Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	17	16	95	1	1
			Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	-	-	-	-	-
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	-	-	-	-	-
			Inne	-	-	-	-	-

➤ 19 praktykach zawodowych:

- 8 indywidualnych praktykach lekarskich
- 9 indywidualnych specjalistycznych praktykach lekarskich
- 2 grupowych praktykach lekarskich.

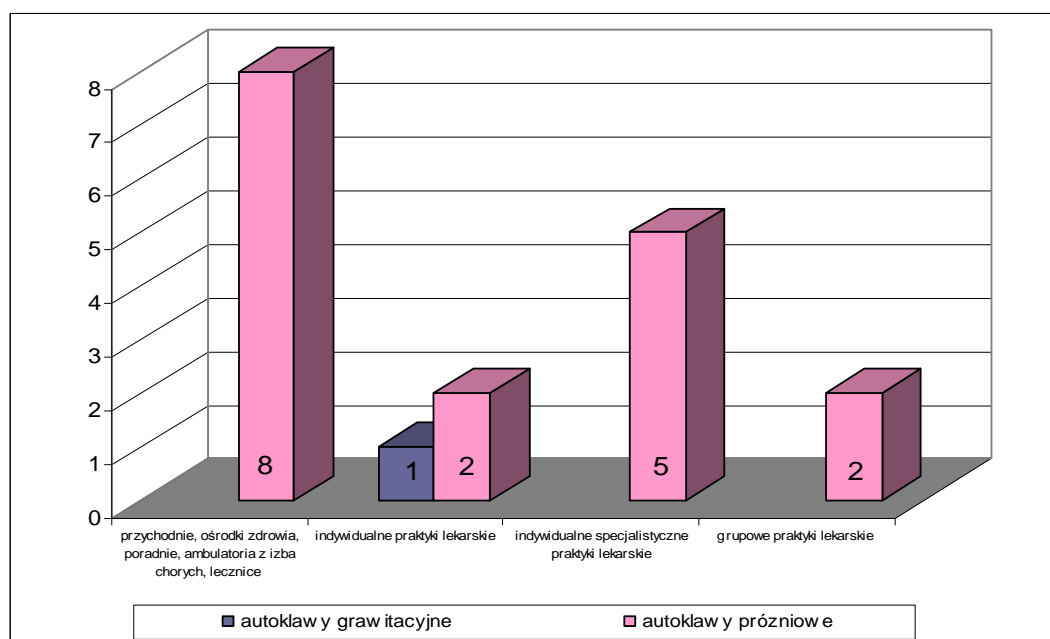
Tabela 2. Praktyki zawodowe wykonujące działalność leczniczą wg kontroli PIS

wyszczególnienie		Powiat moniecki					
		wg ewidencji na 31.XII	skontrolowanych	% skontrolowanych	ze złym stanem sanitarnym		
					razem	w tym technicznym	
Praktyka zawodowa	Ogółem		19	19	100	0	0
	Indywidualne praktyki lekarskie ogółem		8	8	100	0	0
	<i>w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków</i>		8	8	100	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem		9	9	100	0	0
	<i>w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków</i>		6	6	100	0	0
	Grupowe praktyki lekarskie ogółem		2	2	100	0	0
	<i>w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków</i>		2	2	100	0	0
	Indywidualne praktyki pielęgniarek		-	-	-	-	-
	Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek		-	-	-	-	-
	Grupowe praktyki pielęgniarek		-	-	-	-	-

W nadzorowanych podmiotach leczniczych przeprowadzono łącznie 47 kontroli, w tym 38 kontroli kompleksowych, 2 kontrole tematyczne oraz 7 kontroli sprawdzających. Jedną placówką (N ZOZ „Centech” Poradnia stomatologiczna w Knyszynie) nie została skontrolowana w 2013r. – poradnia zawiesiła działalność do dnia 31.12.2013 roku.

Wydano łącznie 47 decyzji administracyjnych, w tym 37 decyzji umarzających postępowanie, 3 decyzje merytoryczne, 3 decyzje płatnicze oraz wydano 2 decyzje przedłużające i 2 decyzje wygaszające postępowanie. Wystosowano również 1 upomnienie.

Obiekty wykonujące działalność leczniczą łącznie wyposażone są w 18 urządzeń sterylizacyjnych na suche gorące powietrze (autoklawów), z czego 17 to autoklawy próżniowe, 1 autoklaw grawitacyjny.

Wykres. Wyposażenie obiektów wykonujących działalność leczniczą w urządzenia sterylizacyjne w 2013r.

Kontrole w obiektach służby zdrowia działających na terenie powiatu monieckiego nie wykazały większych uchybień sanitarnych. W większości przypadków spełniane są warunki obowiązujących przepisów prawa. Dyrektorzy / kierownicy placówek przejawiają ogromną dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego. Stale podnoszony jest standard obiektów.

Najczęściej stwierdzane usterki natury technicznej to: zniszczone powierzchnie ścian i sufitów oraz sprzętu będącego na wyposażeniu, nieszczelności wykładziny podłogowej, ubytki oraz pęknięcia płytek glazury i terakoty, zniszczona armatura łazienkowa. Naprawy ww. nieprawidłowości odbywają się sukcesywnie i w krótkim czasie.

Podczas kontroli stwierdzono na ogół przestrzeganie zasad aseptyki, w tym prowadzenia dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego. Zwracano szczególną uwagę na stosowane środki indywidualnej ochrony personelu (rękawice, fartuchy).

Zauważyć należy, że powszechne staje się stosowanie jednorazowego sprzętu w wielu dziedzinach z zakresu usług medycznych, natomiast tam gdzie mają zastosowanie narzędzia wielokrotnego użycia terminy ważności i miejsce przechowywania wysterylizowanego materiału i sprzętu było prawidłowe.

W trakcie przeprowadzanych inspekcji czystość bieżąca pomieszczeń oraz urządzeń sanitarnych była zachowana. Drobne usterki sanitarne usuwane były w krótkim terminie.

Stale podnoszony poziom wiedzy personelu medycznego w zakresie przestrzegania procedur higienicznych ma wpływ na stan higieniczny, co skutkuje obniżeniem się ilości zakażeń szpitalnych, chorób zawodowych i zwiększeniem bezpieczeństwa podmiotów leczniczych.

REALIZACJA SZCZEPIEŃ OBOWIĄZKOWYCH

W 2013 roku 5 świadczeniodawców prowadziło szczepienia ochronne na terenie powiatu monieckiego. Szczepienia wykonywano łącznie w 15 placówkach, z czego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach znajdowały się 3 placówki.

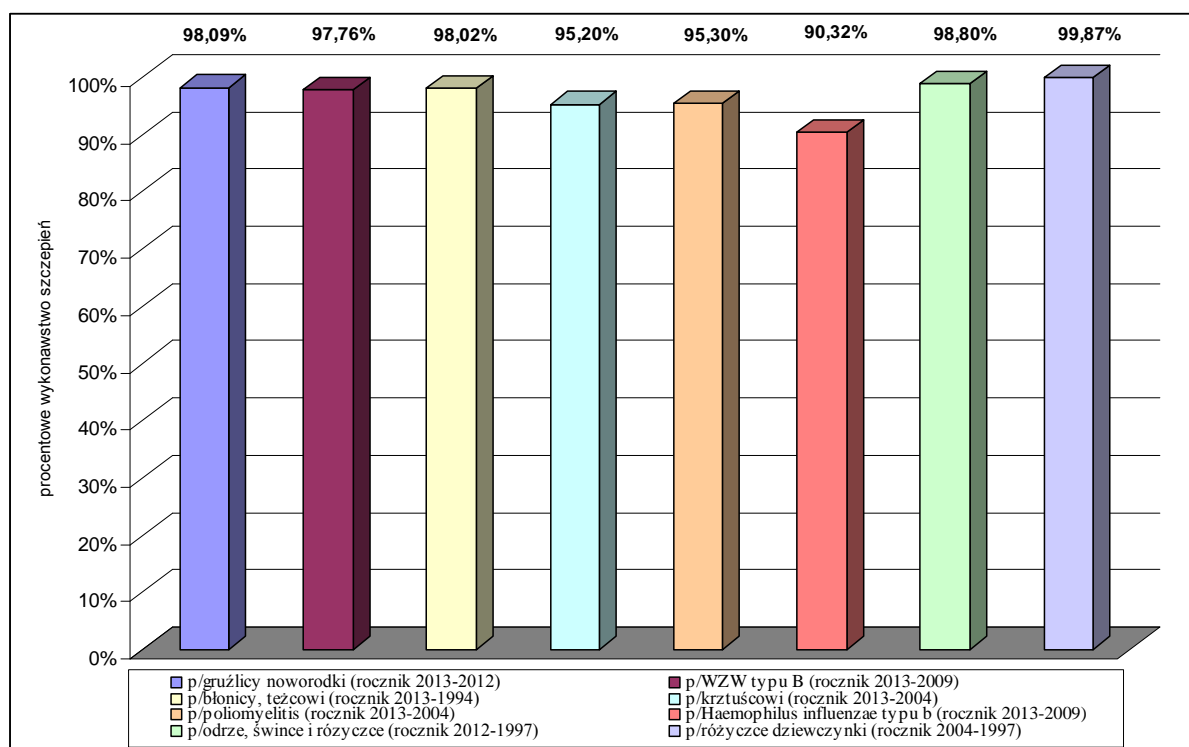
W trakcie wykonywania czynności kontrolnych w placówkach podległych nadzorowi pracownicy zwracali uwagę na:

- a) opracowanie i wdrożenie przez kierowników zakładów procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym zwianych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,

- b) kwalifikacje w zakresie szczepień ochronnych personelu medycznego pracującego w punktach szczepień,
- c) sposób przekazywania kart uodpornienia między świadczeniodawcami,
- d) sposób prowadzenia rejestrów kart uodpornienia osób przybyłych i wybyłych z placówki,
- e) prawidłową gospodarkę szczepionkami,
- f) zachowanie warunków łańcucha chłodniczego,
- g) prawidłową technikę wykonywania szczepień,
- h) prawidłowe dokumentowanie szczepień,
- i) wykorzystanie preparatów szczepionkowych wysoce skojarzonych do szczepień zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych,

Podczas kontroli na bieżąco prowadzony był instruktaż w zakresie szczepień ochronnych.

Analiza procentowa wykonawstwa szczepień w powiecie monieckim w 2013 roku.

Wykonawstwo szczepień w powiecie monieckim w 2013r. było stosunkowo wysokie.

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ KOSMETYKÓW

Państwowa Inspekcja Sanitarna powiatu monieckiego w 2013 roku w ewidencji miała zarejestrowane **284** zakłady produkcji i obrotu żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. W 2013 roku zatwierdzono **21** nowych obiektów (o 5 więcej niż w roku poprzednim). Łącznie spośród obiektów ujętych w ewidencji skontrolowano **252** to jest 89% (w roku poprzednim skontrolowano 90%).

W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono, że **247** zakładów posiada wdrożone zasady GHP/GMP, natomiast **57** system HACCP.

Łącznie przeprowadzono w nadzorowanych obiektach 356 kontroli i rekontroli, w tym 20 kontroli interwencyjnych. Sporządzono 348 protokołów kontroli (bez protokołów kontroli sprawdzających).

W rezultacie prowadzonego w 2013 roku nadzoru sanitarnego w zakresie bezpieczeństwa żywności wydano **134** decyzje administracyjne w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym **10** decyzji zakazujących wprowadzania produktu do obrotu.

Za stwierdzone naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych nałożono **27** mandatów karnych na łączną kwotę **5400** zł. Wniosków o ukaranie osób winnych stwierdzanych zaniedbań do Sądu Grodzkiego nie kierowano, nie kierowano też aktów oskarżenia i zawiadomień do prokuratury. Skierowano 2 wnioski do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku o nałożenie kar pieniężnych.

W 2013 roku do badań laboratoryjnych w kontrolowanych obiektach żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków pobrano i zbadano łącznie **104 próbki**.

Jako niespełniające wymagań obowiązującego prawa zakwestionowano **7** próbek, co stanowi 6,7% ogółu zbadanych próbek (w roku poprzednim 2,10%).

Stan sanitarny kontrolowanych obiektów

Sklepy spożywcze

W 2013 roku zgodnie z rejestrem na terenie powiatu monieckiego prowadziło działalność 145 sklepów spożywczych, w tym 9 sklepów zatwierdzonych w roku sprawozdawczym. Skontrolowano 139 sklepów - nie oceniono żadnego sklepu jako "niezgodny z wymaganiami" (w roku poprzednim również nie było sklepów ocenionych jako „niezgodne z wymaganiami”).

Do najczęściej odnotowywanych nieprawidłowości należały:

- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nieprawidłowo oznakowanych lub bez jakichkolwiek oznakowań,
- porcjowanie, pakowanie w opakowania jednostkowe, a następnie zamrażanie i sprzedaż bez jakichkolwiek oznakowań mięsa dostarczanego do sklepu jako świeże,
- przechowywanie środków spożywczych w niewłaściwych warunkach, tj. w temperaturach niezgodnych z deklaracją producenta i narażenie tej żywności na zanieczyszczenie,
- brak zachowanej segregacji asortymentowej środków spożywczych (głównie w urządzeniach chłodniczych),
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia,
- brak dokumentacji z zakresu zasad Dobrej Praktyki Higienicznej.

W omawianej grupie obiektów przeprowadzono 203 kontrole, w tym 11 kontroli interwencyjnych. W celu wyegzekwowania od przedsiębiorców usunięcia stwierdzonych naruszeń prawa wydano 92 decyzje administracyjne, w tym 8 decyzji dotyczących zakazu wprowadzania produktu do obrotu.

Decyzje zakazu wprowadzania produktu do obrotu dotyczyły głównie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości.

W toku działań kontrolnych nałożono 17 mandatów karnych na łączną kwotę 3150 zł. Wniosków o ukaranie do sądu o nałożenie kar pieniężnych nie kierowano. Do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku skierowano 2 wnioski o nałożenie kar pieniężnych.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

W 2013 roku nadzorem objęte były 33 zakłady, w tym 19 zakładów małej gastronomii. W roku sprawozdawczym zatwierdzono 5 zakładów żywienia zbiorowego otwartego - były to zakłady małej gastronomii. Skontrolowano 33 zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym 19 zakładów małej gastronomii. 28 zakładów zostało ocenionych według arkusza oceny stanu sanitarnego (w tym 15 małej gastronomii). Stan sanitarny skontrolowanych zakładów był „zgodny z wymaganiami”.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego najczęściej powtarzały się uchybienia:

- nieprawidłowości w opracowaniu/założeniach zasad systemu HACCP,
- niewłaściwe przechowywanie półproduktów i surowców,
- przechowywanie zamrożonych potraw własnej produkcji,
- brak jakichkolwiek oznakowań środków spożywczych używanych do produkcji.

W zakładach małej gastronomii najczęstszymi uchybieniami były:

- nieprzestrzeganie segregacji asortymentowej środków spożywczych,
- brak jakichkolwiek oznakowań środków spożywczych używanych do produkcji,
- nieprawidłowości w opracowaniu/założeniach zasad systemu HACCP,
- brak zabezpieczenia zakładu przed dostępem owadów.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono 51 kontrole (w tym 30 w zakładach małej gastronomii). Kontrole interwencyjne przeprowadzono w 2 zakładach (w tym 1 w zakładzie małej gastronomii). Wydano 20 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień (w tym 9 w zakładach małej gastronomii). Za stwierdzone uchybienia sanitarne zastosowano 6 mandatów karnych w wysokości 1350 złotych (w tym 2 mandaty wystawiono w zakładach małej gastronomii na kwotę 400 zł).

Piekarnie

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Mońkach w 2013 roku obejmowała nadzorem sanitarnym 4 zakłady piekarnicze, które oprócz produkcji pieczywa prowadziły także produkcję wyrobów ciastkarskich. Wszystkie piekarnie zostały skontrolowane i poddane ocenie według arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu produkcji żywności. Tak jak w roku poprzednim wszystkie piekarnie uzyskały ocenę „zakład zgodny z wymaganiami”. Ogółem w zakładach piekarniczych przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych. Kontroli interwencyjnych nie przeprowadzono. W piekarniach stwierdzono m.in. następujące uchybienia:

- nieprawidłowości w opracowaniu/założeniach zasad systemu HACCP,
- nie przedstawiono do wglądu dokumentacji potwierdzającej deklarowany termin przydatności do spożycia wyprodukowanych w zakładzie wyrobów. W celu wyegzekwowania usunięcia uchybień stwierdzonych w piekarniach wydano 4 decyzje administracyjne. Za stwierdzone uchybienia sanitarne zastosowano 1 mandat karny w wysokości 200 zł.

Wytwórnice napojów bezalkoholowych

Nadzorem objęty był jeden zakład. Przeprowadzono w nim 8 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną. W wyniku kontroli w zakładzie stwierdzono m.in.:

- nieprawidłowości: dot. nieprzestrzegania podstawowych zasad higieny przez pracowników produkcyjnych,
- niewłaściwy stan techniczny magazynu preform,
- procesy produkcyjne nie są prowadzone zgodnie z opracowanymi w zakładzie procedurami i instrukcjami,
- brak wystarczającego zabezpieczenia przed szkodnikami - drzwi wejściowe prowadzące bezpośrednio do hali produkcyjnej są otwarte podczas trwania procesu produkcyjnego,

- wdrożony w zakładzie system identyfikacji produktu jest niepełny; producent nie jest w stanie ustalić jaka partia produktu została dostarczona do konkretnego odbiorcy,
- nieprawidłowe oznakowanie produkowanych i wprowadzanych do obrotu wyrobów. Wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień. Na właściciela zakładu nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 300zł.

Obiekty ruchome i tymczasowe

W 2013 roku w rejestrze znajdowało się 12 takich zakładów. Skontrolowano 10 obiektów, w których łącznie przeprowadzono 12 kontroli (w tym: 9 kontroli tematycznych, 2 kontrole interwencyjne, 1 kontrolę kompleksową). Najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- brak decyzji właściwego PPIS zatwierdzającej działalność w zakresie sprzedaży żywności z obiektów ruchomych lub tymczasowych,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych,
- nieprawidłowe oznakowanie środków spożywczych wprowadzanych do obrotu.

W sprawie usunięcia stwierdzonych uchybień wydano 4 decyzje administracyjne. Na osoby nie przestrzegające obowiązujących przepisów prawnych nałożono 2 grzywny w drodze mandatu karnego w wysokości 400 zł. Na wszystkie wydane decyzje administracyjne postępowanie zostało zakończone.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Mońkach w 2013 roku było 41 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego. 4 zakłady zostały zatwierdzone w roku sprawozdawczym. Skontrolowano 39 zakładów, w tym poddano ocenie według arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego 24 zakłady. Stan sanitarny wszystkich zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego oceniono jako „zgodny z wymaganiami”.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego przeprowadzono łącznie 43 kontrole, przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną.

Stwierdzane uchybienia to m. in.:

- nieprawidłowości w opracowaniu/założeniach zasad systemu HACCP,
- praktyka zamrażania „na zapas” surowców wykorzystywanych do przygotowywania posiłków.

Kioski spożywcze

Nadzorem obejmowano 12 kiosków spożywczych: 1 kiosk sprzedaży lodów i 11 kiosków funkcjonujących w szkołach. Skontrolowano i oceniono według arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu obrotu żywnością 11 kiosków - wszystkie uzyskały oceny „zgodny z wymaganiami”. W kioskach przeprowadzono 14 kontrole, kontrole interwencyjnych nie przeprowadzono. W 1 kiosku stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno- techniczny pomieszczenia. Wydano 1 decyzję administracyjną. Liczba obiektów w grupie w porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się o 2.

Inne obiekty obrotu żywnością

W 2013 roku w rejestrze było 21 obiektów z tej grupy. Skontrolowano 8 obiektów (7 punktów sprzedaży środków spożywczych na stacji paliw, 1 aptekę). Łącznie przeprowadzono 8 kontrole. Skontrolowano i oceniono według arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu obrotu żywnością 7 obiektów - wszystkie uzyskały oceny stanu sanitarnego „zakład zgodny z wymaganiami”. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień, nie wydawano decyzji administracyjnych.

Magazyny hurtowe

Nadzorem sanitarnym objęty był 1 magazyn hurtowy. Został skontrolowany i oceniony wg arkusza oceny stanu sanitarnego - uzyskał ocenę „zakład zgodny z wymaganiami”. W magazynie hurtowym przeprowadzono 2 kontrole. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień, nie wydawano decyzji administracyjnych.

Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego

Na terenie powiatu monieckiego w 2013 roku nadzorem sanitarnym objęty był 1 zakład zbożowo - młynarski. Został skontrolowany i oceniony według obowiązującego arkusza, otrzymał ocenę „zakład zgodny z wymaganiami”. Przeprowadzono w nim 1 kontrolę. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień, nie wydano decyzji administracyjnych.

Automaty do lodów

W 2013 roku nadzorem objęte były 2 zakłady. Zakłady funkcjonowały tylko w okresie letnim. Skontrolowano i oceniono według arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu produkcji żywności oba zakłady - uzyskały one ocenę „zgodny z wymaganiami”. W obiektach przeprowadzono 4 kontrole. Kontroli interwencyjnych nie było. W kontrolowanych obiektach nieprawidłowości nie stwierdzono. Decyzji administracyjnych nie wydawano. Grzywnien w drodze mandatu karnego nie nakładano. W porównaniu do roku poprzedniego liczba obiektów nie zmieniła się.

Wytwórnice lodów

Nadzorem sanitarnym objęty był 1 zakład produkcji lodów. Zakład prowadził produkcję lodów tzw. tradycyjnych, pracował sezonowo - w okresie letnim. Zakład skontrolowano i poddano ocenie według arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu produkcji żywności - uzyskał ocenę „zakład zgodny z wymaganiami”. Przeprowadzono w nim 2 kontrole. Kontroli interwencyjnych nie było. Uchybień nie stwierdzono, decyzji administracyjnych nie wydano. Liczba obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach nie zmieniła się. Stan sanitarny skontrolowanego obiektu w porównaniu do 2012 roku nie zmienił się.

Wytwórnice koncentratów spożywczych

Nadzorem sanitarnym objęty był 1 zakład (zatwierdzony w 2013r.). Przeprowadzono w nim 1 kontrolę, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie będącym pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach

W 2013 roku do badań pobrano łącznie **104** próbki. Pobierane były w następujących grupach obiektów:

Wytwórnice lodów

Pobrano 5 próbek z grupy "mleko i przetwory mleczne", wszystkie pochodzenia krajowego, w tym:

- 5 próbek lodów z udziałem mleka (tradycyjne). Próbki nie były kwestionowane.

Wytwórnice napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa.

Pobrano 12 próbek pochodzenia krajowego z grupy „wody mineralne i napoje bezalkoholowe”:

Sklepy spożywcze

W ramach sprawowanego nadzoru pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej pobrali w sklepach do badań laboratoryjnych 73 próbki, w tym: 68 próbek środków spożywczych pochodzenia krajowego, 1 próbkę pochodzącą z UE oraz 4 próbki z krajów trzecich. Próbki nie były kwestionowane tj. 0,00% ogólnej liczby próbek pobranych w sklepach spożywczych (w roku poprzednim 1,00%).

Pobrane w sklepach próbki środków spożywczych z poszczególnych grup to:

Mięso, podroby i przetwory mięsne

- 3 próbki pochodzenia krajowego, w tym: 1 próbkę wołowiny, 2 próbki innych produktów mięsnych.

Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory

- 6 próbek pochodzenia krajowego (4 próbki innych produktów drobiowych, 2 próbki mięsa drobiowego). Próbki nie były kwestionowane.

Mleko i przetwory mleczne

- 12 próbek, wszystkie krajowe, w tym:

masło- 4 próbki,

- sery dojrzewające - 2 próbki,

- mleko fermentowane - 2 próbki,

- sery twarogowe - 2 próbki,

- przetwory mleczarskie niefermentowane - 2 próbki.

Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne - 9 próbek, w tym:

- przekąski typu snack - 2 próbki,

- makarony bez udziału jaj - 2 próbki,

- mąka żytnia - 1 próbka,

- pieczywo chrupkie - 2 próbki.

- ryż - 2 próbki z krajów trzecich.

Wyroby cukiernicze i ciastkarskie - 15 próbek pochodzenia krajowego, w tym:

- galanteria ciastkarska- 2 próbki,

- wyroby ciastkarskie z kremem niepoddanym obróbce termicznej - 9 próbek,

- wyroby ciastkarskie z kremem poddanym obróbce termicznej - 4 próbki).

Warzywa - pobrano 7 próbek wszystkie pochodzenia krajowego, w tym:

- 2 próbki przetworów warzywnych,

- 4 próbki warzyw świeżych,

- 1 próbkę konserw warzywnych.

Owoce - pobrano 3 próbki, w tym

- 2 próbki owoców suszonych - pochodzenia z krajów trzecich,

- 1 próbkę przetworów i produktów owocowych - pochodzenia krajowego.

Wyroby garmazeryjne i kulinarne - 7 próbek pochodzenia krajowego, w tym:

- mięsne schłodzone - 2 próbki,

- mączne schłodzone - 2 próbki,

- inne wyroby garmazeryjne - 3 próbki.

Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego - 3 próbki, w tym:

- 2 próbki z grupy środki spożywcze uzupełniające (pochodzenia krajowego),

- 1 z grupy preparaty do początkowego i dalszego żywienia niemowląt (pochodząca z UE).

Koncentraty spożywcze - 1 próbkę koncentratu obiadowego - pochodzenia krajowego. **Żywność dla niemowląt i małych dzieci** - 2 próbki konserw warzywno - mięsnych dla małych dzieci.

Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością - pobrano 1 próbkę z grupy „Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością” tj. pojemnik owalny pochodzenia krajowego.

Kosmetyki - pobrano 2 próbki kosmetyków, do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Badane kosmetyki ocenione zostały również pod względem prawidłowości oznakowania. Pobrany asortyment stanowiły 1 próbka farb do włosów oraz 1 próbka kosmetyków dla dzieci. Próbki wyrobów kosmetycznych nie były kwestionowane zarówno pod względem mikrobiologicznym, fizykochemicznym, jak również ze względu na znakowanie.

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte - łącznie w zakładach żywienia zbiorowego otwartego pobrano 9 próbek, w tym:

- 3 wymazy pobrane w stołówce szkolnej: 1 próbka wymazów sanitarnych z rąk pracownika, 1 próbka wymazów z dużego płaskiego talerza, 1 próbka wymazów z głębokiego talerza. Wymazy sanitarne nie były kwestionowane - 6 próbek posiłków.

Posiłki pobrano w :

- bloku żywienia w Domu Opieki nad Osobami Starszymi - 3 próbki,

- bloku żywienia w Szpitalu - 3 próbki.

Analiza wyników badań laboratoryjnych próbek posiłków całodziennej racji pokarmowej pacjentów szpitala wykazała nieprawidłowy procentowy rozkład energii na poszczególne posiłki, tj.: procent energii wyliczony dla śniadania jest wyższy niż zalecany, dla obiadu jest niższy niż zalecany. Udział energii z tłuszczu dla śniadania i kolacji jest wyższy niż zalecany. W analizowanej całodziennej racji pokarmowej udział energii z węglowodanów jest niższy niż zalecany. oznaczona laboratoryjnie zawartość chlorku sodu niemal dwukrotnie przekracza zalecane dzienne spożycie.

Oznaczona zawartość wapnia jest za wysoka w stosunku do zalecanego dziennego spożycia tego składnika, a oznaczona zawartość żelaza jest za niska w stosunku do zalecanego dziennego spożycia tego składnika. Analiza wyników badań laboratoryjnych próbek posiłków całodziennej racji pokarmowej pobranych w bloku żywienia w Domu Opieki nad Osobami Starszymi wykazała nieprawidłowy procentowy rozkład energii na poszczególne posiłki, tj.: procent energii wyliczony dla śniadania i dla obiadu jest niższy niż zalecany. Udział energii z białka wyliczony dla kolacji jest niższy niż zalecany. Udział energii z tłuszczu dla śniadania i kolacji jest wyższy niż zalecany. W analizowanej całodziennej racji pokarmowej udział energii z węglowodanów jest niższy niż zalecany. Ponadto w całodziennej racji pokarmowej oznaczona laboratoryjnie zawartość chlorku sodu przekracza zalecane dzienne spożycie.

Oznaczona zawartość żelaza jest za niska w stosunku do zalecanego dziennego spożycia tego składnika. Do zakładów skierowano wystąpienia, w którym polecono podjąć działania w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

Inne zakłady obrotu żywnością

Do badań laboratoryjnych pobrano (w aptece) 1 próbkę pochodzenia krajowego z grupy „środki spożywcze specjalnego przeznaczenia medycznego”. Próbkę została zakwestionowana ze względu na znakowanie. Informację o kwestionowanym znakowaniu ww. próbki przekazano Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu – właściwemu ze względu na siedzibę producenta.

Ocena działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu monieckiego w ramach funkcjonowania systemu RASFF, szczególnie w aspekcie właściwego identyfikowania oraz szacowania ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności.

Powyższe przedsięwzięcie realizowano m.in. poprzez:

- bieżącą analizę wszelkich wytycznych i poleceń jednostki nadrzędnej dotyczących systemu RASFF,
- bieżącą analizę wyników badań pobranych próbek środków spożywczych pod kątem zagrożenia dla zdrowia ludzi,
- bieżącą analizę otrzymywanych powiadomień w ramach systemu RASFF, przeprowadzanie kontroli sanitarnych w nadzorowanych obiektach w związku z otrzymanymi powiadomieniami,
- udzielanie odpowiedzi państwowym inspektorom sanitarnym przesyłającym powiadomienia.

W 2013 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach otrzymał informację od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łukowie o zakwestionowanych próbach wody źródlanej wyprodukowanej przez Zakład Produkcji Spożywczej „Betex” w Knyszynie, będący pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach. Próbkę zakwestionowano z powodu stwierdzenia obecności bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w produkcie pn. „Woda Źródlana Niegazowana Knyszynianka 5l” o numerze partii C1A 07:03 z datą minimalnej trwałości 27.06.2014.

Powyższa informacja została zgłoszona do systemu RASFF w formie powiadomienia alarmowego nr 2013.10 z dnia 30.09.2013r. przez Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

W związku z powyższym pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Mońkach przeprowadzili kontrolę interwencyjną w ww. zakładzie produkcyjnym. Do badań pobrano 10 próbek wody, z których 6 zakwestionowano ze względu na obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*. Zespół ds. oceny ryzyka zakwestionowanego produktu żywnościowego w Mońkach podjął decyzję o przekazaniu powiadomienia uzupełniającego w ramach RASFF.

Zakład Produkcji Spożywczej „Betex” nie posiadał zgody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach na produkcję wody źródlanej. Produkcja wody została wstrzymana do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań laboratoryjnych wody oraz wydania decyzji zatwierdzającej ww. działalność. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach powiadomił właściwych powiatowych inspektorów sanitarnych, że do hurtowni zlokalizowanych na ich terenie trafił kwestionowany produkt. Właściciel ww. zakładu zobowiązał się do wycofania z rynku zakwestionowanych partii wody. Pracownicy Sekcji HŻŻ i PU w Mońkach nadzorowali proces wycofywania wody z obrotu. Woda, która została zwrócona do zakładu produkcyjnego została zutylizowana w obecności pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Mońkach.

W 2013 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach otrzymał łącznie **7 powiadomień**, w tym: 5 alarmowych i 2 powiadomienia informacyjne. Pracownicy zapoznawali się ze wszystkimi powiadomieniami. W przypadku, gdy stwierdzano, że na listach dystrybucyjnych są obiekty znajdujące się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach przeprowadzano kontrole interwencyjne. W przypadku braku list dystrybucyjnych sprawdzano przy okazji kontroli kompleksowych czy w obrocie znajdują się objęte powiadomieniami produkty. Łącznie przeprowadzono 6 kontroli związanych z otrzymanymi powiadomieniami, w tym 5 kontroli na powiadomienia alarmowe i 1 kontrola na powiadomienie informacyjne. Za każdym razem przekazywano informacje zwrotne o wynikach podjętych czynności kontrolnych Podlaskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Białymstoku. W 2013 roku otrzymano informację o dwóch ostrzeżeniach publicznych. Jedno z nich – dotyczące przekroczenia limitu obecności bakterii *Listeria monocytogenes* w produkcie pn. Castello Rum 125 g (serek), opublikowane zostało na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Mońkach.

W roku sprawozdawczym dwukrotnie dokonano oceny zagrożenia w związku z kwestionowaniem środka spożywczego:

- 28.09.2013 roku w związku z ww. produktem „Woda Źródłana Niegazowana Knyszynianka 5l”;
- 11.12.2013 roku w związku z zakwestionowaniem próbki środka spożywczego specjalnego przeznaczenia medycznego pn.: Bobik DHA + witamina D3, produkcji firmy: Novascon Pharmaceuticals Sp. z o. o., Al. Jana Pawła II 80, 00-175 Warszawa. Badania laboratoryjne przeprowadzone w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Białymstoku wykazały nieprawidłowości w znakowaniu. Przeprowadzona ocena nie wykazała konieczności zgłaszania powiadomienia w ramach RASFF. Informację o nieprawidłowym znakowaniu ww. produktu przekazano właściwemu Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Warszawie, który nadzoruje producenta kwestionowanego środka.

Ocena stopnia wdrożenia i funkcjonowania w zakładach żywności i żywienia systemów bezpieczeństwa żywności opartych o zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz zasady Systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontrolnych (HACCP).

Celem przeprowadzanych działań była ocena stopnia wdrożenia i przestrzegania w nadzorowanych zakładach procedur bezpieczeństwa żywności opartych o zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontrolnych (HACCP). Powyższe sprawdzano podczas kontroli kompleksowych obiektów, przeprowadzanych w oparciu o arkusze oceny stanu sanitarnego zakładu, oraz w trakcie kontroli tematycznych.

W powyższym zakresie, w **2013 roku** skontrolowano ogółem **241** zakładów żywności i żywienia, co stanowi 87,64 % ogółu nadzorowanych, w tym:

- **10** zakładów produkcyjnych,
- **72** zakładów żywienia zbiorowego, w tym **39** typu zamkniętego, **14** typu otwartego (bez małej gastronomii) oraz **19** punktów małej gastronomii,
- **159** placówek obrotu żywnością, w tym **139** sklepów spożywczych, **1** hurtownia spożywcza, **11** kiosków spożywczych oraz **8** innych obiektów obrotu żywnością.

Celem urzędowej weryfikacji stopnia wdrożenia i efektywności funkcjonowania systemów autokontroli na gruncie zakładów, łącznie w 2013 roku przeprowadzono 254 **kontroli**, z czego w 73 obiektach stwierdzono nieprawidłowości. Celem likwidacji stwierdzonych nieprawidłowości i zobligowania przedsiębiorców do prowadzenia skutecznie funkcjonującej kontroli wewnętrznej, wdrożono stosowne działania administracyjno - egzekucyjne. Łącznie wydano 82 decyzji administracyjnych i nałożono 7 mandatów karnych na sumę 1500 zł. Wyniki kontroli w poszczególnych grupach zakładów:

Zakłady produkcyjne

W 2013 roku podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych w nadzorowanych zakładach produkcyjnych, tj.: w 4 piekarniach, 1 wytwórni lodów, 2 automatach do lodów, 1 wytwórni napojów bezalkoholowych oraz w 1 zakładzie przemysłu zbożowo - młynarskiego oceniano stopień wdrożenia i funkcjonowania systemów bezpieczeństwa żywności opartych o zasady GHP, GMP oraz zasady systemu HACCP. Powyższe zagadnienie zostało uwzględnione podczas 9 kontroli sanitarnych. Uchybienia dotyczące opisywanego tematu stwierdzono w 2 zakładach. Wydano 6 decyzji nakazujących usunięcie uchybień. Zastosowano 2 mandaty karne na łączną kwotę 500 złotych (mandat za niewłaściwe warunki sanitarne). Uchybienia dotyczyły 1 piekarni, 1 wytwórni napojów bezalkoholowych.

Ocena sposobu rozpatrywania skarg i interwencji

W 2013 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach wpłynęło 10 sygnałów od ludności dotyczących nie spełnienia przez przedsiębiorców postanowień obowiązującego prawa. z czego 2 otrzymano za pośrednictwem Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Białymstoku. Liczba sygnałów wnoszonych w stosunku do poszczególnych typów zakładów przedstawia się następująco:

5 sygnałów dotyczyło sklepów spożywczych, w tym:

- 4 dotyczące wprowadzania do obrotu środków spożywczych nieprawidłowej jakości - po upływie terminu przydatności do spożycia, zepsutych (w tym 3 anonimowe),

- 1 dotyczący higieny osobistej personelu (skarga anonimowa).

W każdym przypadku przeprowadzono kontrolę interwencyjną w celu potwierdzenia zasadności wniesionej skargi. Skarga została potwierdzona w 1 przypadku - przedsiębiorcę winnego zaniedbań ukarano grzywną w drodze mandatu karnego w wysokości 250 zł.

2 anonimowe sygnały dotyczyły niewłaściwych warunków sprzedaży w obiektach ruchomych.

Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, które w 1 przypadku potwierdziły zasadność skargi. Za brak właściwych warunków sanitarnych do sprzedaży mięsa przedsiębiorcę ukarano mandatem karnym w kwocie 300 zł.

1 anonimowy sygnał na gospodarstwo agroturystyczne - przeprowadzono kontrolę, podczas której nie stwierdzono uchybień.

1 sygnał dotyczący nieprzestrzegania higieny produkcji w zakładzie produkcyjnym.

Przeprowadzono kontrolę interwencyjną, która potwierdziła zasadność skargi. Na właściciela zakładu nałożony mandat karny w wysokości 300 zł.

1 skarga dotycząca niewłaściwej jakości zakupionego środka spożywczego (mąki). Sprawę przekazano do właściwego, ze względu na siedzibę producenta mąki Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Jak wynika z powyższego we wszystkich przypadkach zgłoszonych sygnałów podejmowane były działania mające na celu weryfikację wnoszonych informacji. Kontrole potwierdziły słuszność 3 zgłoszonych sygnałów (30%) w całości lub częściowo. W celu wyegzekwowania usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości wydano 3 decyzje administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień, 3 osoby winne zaniedbań ukarano grzywnami w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 850 zł. W związku ze składanymi sygnałami nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek żywności.

WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA PRACY

Ważnym obszarem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest nadzór nad środowiskiem pracy - w tym między innymi identyfikacja zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, wykonywanie pomiarów i badań stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz podejmowanie działań minimalizowania niekorzystnego wpływu w/w czynników na zdrowie pracujących.

W 2013 roku w ewidencji pionu higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu monieckiego znajdowało się 141 zakładów. Do kontroli ujęto 67 podmioty, skontrolowano 52, w których pracowało 1185 osób. Głównym celem nadzoru sprawowanego przez pion higieny pracy jest ustalenie rodzaju czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia człowieka, źródeł ich powstawania oraz stopniowa eliminacja ze środowiska pracy, a w przypadku braku takich możliwości znaczące ograniczenie ich wpływu na zdrowie zatrudnionych, celem zapobieżenia powstawania chorób zawodowych i parazawodowych. Celem kontroli zakładów pracy jest ocena stanu sanitarnego uwzględniająca między innymi pomieszczenia pracy, organizację i stopień zabezpieczenia stanowisk pracy przed oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia, zaplecze higienicznosanitarne, wyposażenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej oraz promocja zdrowia w zakresie kształtowania właściwych zachowań prozdrowotnych. W 2013 roku wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę warunków zdrowotnych środowiska pracy. Na pracodawców nie nakładano grzywien w drodze mandatu karnego. W wyniku przeprowadzanych kontroli sanitarnych i wydawanych decyzji administracyjnych uzyskano poprawę warunków sanitarno - technicznych w następujących zakładach:

W Przedsiębiorstwie „Toolco” Kazimierza Mitroszewskiego ul. Komunalna w Mońkach przeprowadzono badania i pomiary środowiska pracy dotyczące natężenia hałasu słyszalnego oraz pyłów.

Poinformowano pracowników o aktualnych wynikach w/w pomiarów i badań oraz udostępniono im te wyniki oraz wyjaśniono ich znaczenie – poprawa dotyczy 17 osób.

W Wytwórni Pasz „Eko-Pasz” Zbigniewa Kropiwnickiego ul. Ełcka 43, Mońki przeprowadzono badania i pomiary środowiska pracy dotyczące stężenia pyłów. Poinformowano pracowników o aktualnych wynikach w/w pomiarów i badań oraz udostępniono im te wyniki oraz wyjaśniono ich znaczenie – poprawa dotyczy 4 osób.

W Hodowli Zarodowej Zwierząt „KNYSZYN” Sp. z o.o. Zakład w Ogrodnikach, gm. Knyszyn przeprowadzono badania i pomiary środowiska pracy dotyczące natężenia hałasu słyszalnego i drgań mechanicznych. Okazano rejestr chorób zawodowych, aktualne orzeczenia lekarskie pracowników oraz informację o zapoznaniu się pracowników z oceną ryzyka zawodowego i ryzyka zawodowego w zakresie czynników biologicznych. Poinformowano pracowników o aktualnych wynikach w/w pomiarów i badań oraz udostępniono im te wyniki oraz wyjaśniono ich znaczenie – poprawa dotyczy 4 osób.

W 2013 roku wydano 3 decyzje przedłużające termin wykonania zaleceń, w 1 zakładzie pracodawca wykonał zalecenia w 2013 roku. Jeden zakład, dla którego została wydana decyzja prolongująca został sprzedany a działalność zamknięta. Natomiast termin wykonania zaleceń z decyzji prolongującej 1 zakładu został przedłużony do końca roku 2014 (1 nakaz) oraz do końca roku 2015 (1 nakaz).

W 2011 roku została wydana decyzja administracyjna z terminem wykonania zaleceń w 2012 roku. Decyzja ta dotyczyła:

W Przedsiębiorstwie Usługowo - Produkcyjno - Handlowym MONROL Spółka z o. o. ul. Ełcka 41, Mońki doprowadzić do należytego stanu sanitarno-technicznego:

- a) ściany oraz sufit na hali produkcyjnej,
- c) ściany oraz sufit w szatni pracowników.

- do dnia 31. 10. 2012 r.

Zakład wystąpił z prośbą o przedłużenie terminu wykonania zaleceń do dnia 30.10.2013 roku.

W roku 2013 zakład wystąpił ponownie z prośbą o przedłużenie terminu wykonania zaleceń do dnia 31.12.2014r. (1 nakaz), 31.12.2015r. (1 nakaz).

W 2013 roku w 1 zakładzie pracy zatrudniano 3 pracowników nie posiadających aktualnych zaświadczeń o braku przeciwwskazań do wykonywania zawodu. Uchybienie stwierdzono w Hodowli Zarodowej „Knyszyn” Sp. z o.o. Zakład w Ogrodnikach, gm. Knyszyn. W pozostałych zakładach pracy pracownicy posiadali aktualne zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania zawodu, co zostało ujęte w protokołach kontroli sanitarnej. Priorytetem pracodawców jest wykonywanie badań profilaktycznych pracowników. Pracodawcy kierują pracowników na badania profilaktyczne, na około miesiąc przed końcem ważności zaświadczeń z ww. badań.

W trakcie kontroli nie stwierdzono przesunięć pracowników na stanowiskach pracy ze względu na ich stan zdrowia. Badania okresowe przeprowadzają uprawnieni do tego lekarze. Przestrzegane są też przepisy prawne dotyczące zatrudniania młodocianych pracowników – uczniów zawodu i kobiet.

Podczas przeprowadzonych kontroli w 2013 roku kwestionowano stan sanitarno - techniczny w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym oraz w Szpitalu w Knyszynie należącymi do SP ZOZ ul. Grodzieńska 96 w Knyszynie. W pozostałych zakładach pracodawcy dbają o stan sanitarno-techniczny, który oprócz zapewnienia higienicznych warunków pracy, wpływa na wizerunek firmy. Większość zakładów wykonuje remonty sukcesywnie i we własnym zakresie.

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy. W 1 zakładzie pracy kwestionowano brak oceny ryzyka zawodowego - wydano 1 decyzję administracyjną w w/w zakresie, zawierającą nakazy dotyczące sporządzenia oceny ryzyka zawodowego, okazania aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy odnośnie hałasu słyszalnego i pyłów organicznych, okazania rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia, okazania kart badań i pomiarów czynników szkodliwych oraz okazania stanowiskowych instrukcji bhp. Wydano 1 decyzję dotyczącą braku informacji o zapoznaniu się pracowników z oceną ryzyka zawodowego oraz oceną ryzyka zawodowego w zakresie czynników biologicznych.

Wydano 6 decyzji administracyjnych dotyczących braku aktualnych pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz 6 decyzji administracyjnych o poinformowaniu pracowników o wynikach w/w pomiarów i badań, udostępnieniu im tych wyników oraz wyjaśnieniu ich znaczenia. Wydano 2 decyzje dotyczące braku rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz 1 decyzję dotyczącą braku kart badań i pomiarów czynników szkodliwych. Wydano również z decyzję o braku rejestru chorób zawodowych oraz rejestru zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej. W trakcie kontroli w 1 zakładzie pracy stwierdzono brak instrukcji BHP na stanowiskach pracy oraz brak informacji o zapoznaniu się pracowników z instrukcjami BHP, wydano 1 decyzję administracyjną w tym zakresie.

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach, pracownicy zatrudnieni w zakładach stosujących preparaty chemiczne, wyposażeni są w maseczki, okulary kwasoodporne, rękawice kwasoodporne, fartuchy kwasoodporne. Wszystkie środki ochrony indywidualnej posiadają certyfikaty bezpieczeństwa lub deklaracje zgodności.

W szpitalach, przychodniach i ośrodkach zdrowia pracownicy wyposażeni są w rękawiczki lateksowe/gumowe z przedłużonym rękawem. Podczas 2 kontroli stwierdzono, brak stosowania środków ochrony indywidualnej podczas rozrabiania roztworów, stwierdzono że preparaty chemiczne przechowywane są w opakowaniach po środkach spożywczych, jak również pojemniki i opakowania chemiczne były oznakowane w sposób niewłaściwy. Uchybienia te zostały jednak wykonane przed wydaniem decyzji. W 2013 roku stwierdzono brak aktualnych kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin stosowanych w 1 zakładzie pracy w którym przeprowadzono kontrolę interwencyjną, wydano 1 decyzję administracyjną.

W 2013 roku nie stwierdzono przekroczeń normatywów higienicznych w środowisku pracy.

Choroby zawodowe

W 2013 roku zgłoszono 5 podejrzeń chorób zawodowych tj:

- „Borelioza z Lyme” - (3 zgłoszenia),
- „Kleszczowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych” - (1 zgłoszenie),
- „Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych” - (1 zgłoszenie).

W trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego, wydano 6 decyzji administracyjnych. 2 postępowania w sprawie chorób zawodowych zgłoszono w 2012 roku , zaś decyzje stwierdzające choroby zawodowe wydano w 2013 roku. Ze zgłoszonych w 2013 roku podejrzeń chorób zawodowych wydano 4 decyzje stwierdzające występowanie chorób zawodowych. Jedno z postępowań w sprawie choroby zawodowej pt. „Borelioza z Lyme” zostało wszczęte pod koniec 2013 roku i toczy się nadal.

OCENA OBIEKTÓW KOMUNALNYCH I JAKOŚCI WODY

Zaopatrzenie w wodę

Na terenie powiatu monieckiego w 2013 roku czynnych było 21 wodociągów publicznych - 3 w miastach i 18 w miejscowościach wiejskich oraz 2 wodociągi lokalne (przy Zakładzie Produkcji Spożywczej BETEX w Knyszynie i Monieckiej Spółdzielni Mleczarskiej Mońki). W IV kwartale 2013 roku włączono ponownie do użytku wodociąg w Rudzie, gmina Krypno (po modernizacji). Zaopatrywały one w wodę 35.602 mieszkańców powiatu tj. 84 % ogółu ludności (w stosunku do 2012 roku wzrost o 0,5%). Długość sieci wodociągowej wynosi 544,85 km. W 2013 roku wzrosła o 2899 metrów. Największym wodociągiem jest wodociąg moniecki, produkujący 2168 m³ wody/dobę i zaopatrujący 11308 tys. mieszkańców Moniek i gminy Mońki. Pozostałe wodociągi publiczne to wodociągi małe produkujące do 100 m³ wody/dobę (8) i ponad 100 m³ wody/dobę - maksymalnie do 650 m³ wody /dobę (14).

Z danych przekazanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe wynika, że produkcja wody w stosunku do 2012 roku utrzymuje się na tym samym poziomie (z małymi wahaniami) – za wyjątkiem wodociągu w Knyszynie, który produkował w 2013 roku 240 m³ wody /dobę, a w poprzednich latach 400 m³ wody /dobę. Różnica wynika z faktu, że Zakład Produkcji Spożywczej BETEX w Knyszynie uruchomił własną studnię. Nadal najslabiej zwodociągowaną jest gmina Goniądz – 75 % mieszkańców spożywało wodę której jakość była kontrolowana. Największy odsetek mieszkańców korzystających z kontrolowanej wody jest w gminie Krypno – 98%. Na dzień 31 grudnia 2013 roku 2 wodociągi dostarczały wodę o kwestionowanej jakości tj. wodociąg w Osowcu (zaopatruje w wodę 680 osób) i wodociąg w Zajkach (zaopatruje w wodę 50 osób). Stanowi to ok. 1,7% ludności powiatu monieckiego i 2 % ludności korzystającej z wody o kontrolowanej jakości. W trakcie roku sprawozdawczego jakość wody była kwestionowana także w innych wodociągach. W sumie w 2013 roku jakość wody była kwestionowana w 8 wodociągach.

Głównymi przyczynami negatywnej oceny były przekroczenia, często nieznaczne, wskaźników fizyko-chemicznych, określonych w wymaganiach dodatkowych jakości wody do spożycia, głównie mętności, manganu oraz jonu amonowego, jak też przekroczonej zawartości żelaza.

Szczegółowa analiza parametrów i wskaźników jakości wody wykazała, że nadal wśród najczęstszych przyczyn kwestionowania jakości wody do spożycia były:

manganu – w 4 wodociągu (zaopatruje 1330 osób),

żelaza – w 3 wodociągach (1230 osób),

mętności – w 3 wodociągach (zaopatrują 13158 osób),

jonu amonowego – w 2 wodociągach (880 osób),

bakterii grupy coli – w 1 wodociągu (500 osób – przez 8 dni).

Opisane powyżej problemy z jakością wody wynikają z mocnego wyeksploatowania obecnie funkcjonujących urządzeń uzdatniających wodę. Na niektórych ujęciach wody brak jest urządzeń uzdatniających. Pomimo podejmowanych działań naprawczych nie zawsze udało się administratorom doprowadzić ich jakości do zgodnej z obowiązującymi normami.

Mając na względzie zdrowie mieszkańców oraz stwierdzając brak możliwości alternatywnego zaopatrzenia w wodę Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach dopuścił podwyższoną zawartość ww. substancji w wodzie nakazując jednocześnie doprowadzenie jakości wody do obowiązujących przepisów.

W celu poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach podejmował następujące działania:

1. Wydał **9 decyzji** w celu uzyskania poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia.
2. Wystosował **7 wystąpień** do organów administracji rządowej i samorządowej oraz do jednostek odpowiedzialnych za eksploatację ujęć wodociągowych w sprawie poprawy sytuacji w zakresie zaopatrzenia w wodę.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach sporządza kwartalne oceny jakości wody które są przekazywane do właścicieli wodociągów oraz producentów wody w celu poinformowania konsumentów. Do wiadomości właścicieli przekazywane są również wystąpienia dot. jakości wody oraz decyzje administracyjne nakazujące zapewnienie dobrej wody do spożycia.

W 2013 roku nie było skarg ludności na jakość wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Modernizacja była przeprowadzona w:

- w Rudzie (budowa nowej suw wraz z wyposażeniem w nowe urządzenia tj. hydrofory, odżelaziacze, napowietrzacze itp.),
- w Knyszynie (zamontowanie nowych zbiorników na wodę, odżelaziaczy, odmanganiaczy, 2 zbiorniki wyrównawcze, chlorator itp. Zmodernizowano całą stację uzdatniania wody).

Stan sanitarno - techniczny stacji uzdatniania wody i urządzeń wodnych kwestionowano w 2 wodociągach na terenie powiatu monieckiego - (zniszczone, z odpadającą farbą ściany wewnątrz suw). Celem poprawy stanu sanitarno-technicznego wydano **2 decyzje administracyjne**. Stwierdzone uchybienia zostały wykonane w ustalonym terminie.

Działania naprawcze podejmowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe to głównie większa częstotliwość płukania filtrów, zwiększenie efektywności napowietrzania, doraźne płukanie sieci wodociągowej. Działania naprawcze były realizowane na koszt przedsiębiorstw wodociągowych.

Wszyscy producenci wody funkcjonujący na terenie powiatu monieckiego prowadzili kontrole wewnętrzne jakości wody.

Badania były wykonywane w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Białymstoku (5 producentów – 17 wodociągów) oraz w laboratorium J.S. Hamilton Poland Ltd. sp. z o. o. (dot. 5 wodociągów).

W 2013 roku z wody wodociągowej spełniającej wymagania określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – korzystało 20118 osób (56,6% - w 2012 roku - 58%), natomiast z wody nie odpowiadającej wymaganiom 15438 osób (43,4% - w 2012 roku - 42%). Najdłużej z wody o kwestionowanej jakości korzystali użytkownicy wodociągu w Zajkach tj. 50 osób. Stanowi to około 0,14% ludności korzystającej z wody o kontrolowanej jakości.

Obiekty użyteczności publicznej

Miejsca wykorzystywane do kąpielii

W 2013 roku były czynne 2 miejsca wykorzystywane do kąpielii tj.:

- „Nad Biebrzą” w Goniądzu zlokalizowane na Biebrzy przy ulicy Demokratycznej w Goniądzu.

- w Dolistowie, gmina Jaświły – zlokalizowane na Biebrzy.

Właściciele miejsc wykorzystywanych do kąpielii (Urząd Miejski w Goniądzu i Urząd Gminy w Jaświłach) przeprowadzali badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej (bakteriologiczne). Analizy wykazywały, że woda w zakresie wykonanych badań nadawała się do kąpielii i uprawiania sportów wodnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny opublikował komunikaty o jakości wody na stronie www.e-monki.pl oraz przekazywał wiadomości miejscowym władzom, właścicielom bądź zarządcom. Na stronie internetowej www.e-monki.pl zamieszczono informacje dotyczące min. działań profilaktycznych, bezpieczeństwa i higieny.

Przypomniano o skutkach nadmiernej ekspozycji na promienie UV i zasadach bezpiecznego korzystania z kąpielisk. Przeprowadzono kontrole sanitarne ww. obiektów.

Dworce PKS I PKP

Na terenie powiatu monieckiego funkcjonują 2 dworce PKP (Knyszyn i Osowiec) oraz 2 dworzec PKS – w Goniądzu i Mońkach. W 2013 roku został oddany do użytku dworzec PKS w Mońkach linii prywatnej „Kurier Jankowscy”, który posiada poczekalnię dla podróżnych. Żaden z ww. obiektów nie posiada skanalizowanej toalety dla podróżnych (w Mońkach w pobliżu dworców znajduje się toaleta publiczna), natomiast w Osowcu i Goniądzu ubikacje nie skanalizowane. Wszystkie obiekty są w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Na dworzec PKP w Knyszynie prowadzono postępowanie administracyjne (brak było zamknięcia drzwi do ustępu), które zostało zakończone przed sezonem turystycznym.

Ustępy publiczne

W 2013 roku na terenie powiatu monieckiego funkcjonowały 3 ustępy publiczne - 2 w Mońkach – przy przystankach PKP i PKS (1) oraz przy placu zabaw (centrum Moniek - 1). Obiekty są w bardzo dobrym stanie technicznym, zwodociągowanie, z ciepłą i zimną wodą, przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Ustęp publiczny w Trzciannym usytuowany jest w centrum miejscowości, w sąsiedztwie przystanku PKS. Na ustęp składają się trzy kabiny z przedsionkami (kobiet, mężczyzn i osób niepełnosprawnych) w których zainstalowane są umywalki do mycia rąk wyposażone w bieżącą ciepłą wodę. Jednakże tylko w 2-ch miejscowościach na terenie powiatu znajdują się ustępy publiczne (tj. Mońki i Trzcianne) – w pozostałych jako główny problem blokujący budowę szaletów wykazują brak zgody mieszkańców na proponowane lokalizacje tego typu obiektu. Przeprowadzono kontrolę imprezy masowej w Mońkach min. pod kątem wyposażenia imprezy w toalety – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Baza noclegowa

Bazę noclegową w powiecie monieckim stanowią: 1 pensjonat, 6 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie oraz 1 pole biwakowe. W obiektach prowadzone są liczne prace remontowe i modernizacyjne. Systematycznie podnoszony jest ich standard: wymieniane jest wyposażenie, a wymagania higieniczne w zakresie zaopatrzenia w wodę, usuwania nieczystości, przechowywania pościeli, stanu sanitariatów są przestrzegane. Wszystkie obiekty korzystają z wody pitnej właściwej jakości.

Obiekty położone w miejscowościach wiejskich (w Jasionówce i Dawidowiznie), w których są świadczone usługi hotelarskie, działają głównie w sezonie letnim, bardziej na zasadzie agroturystyki. Oba pensjonaty utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów całorocznej bazy noclegowej oceniono jako dobry. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących zaopatrzenia w wodę, gospodarkę odpadami stałymi i płynnymi oraz gospodarki bielizną.

Zakłady pogrzebowe i środki transportu do przewozu zwłok

W powiecie monieckim znajdują się 2 podmioty gospodarcze zajmujące się tą działalnością. Oba zostały skontrolowane.

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe w Mońkach należące do Pani Aliny Radomskiej to obiekt w którym mieszczą się 2 sale do wystawiania zwłok, sala do oględzin, pomieszczenie chłodnicze do przechowywania zwłok, zaplecze socjalne. Kompleksowe Usługi Pogrzebowe w Knyszynie należące do Pani Edyty Budna też wyposażone są w pomieszczenie przechowywania zwłok i zaplecze socjalne.

Oba zakłady posiadają odpowiednią wentylację - mechaniczną, zabezpieczone są przed dostępem osób niepowołanych oraz zwierząt i owadów. Stan techniczny i porządkowy pomieszczeń jest dobry.

Wszystkie pojazdy do przewozu zwłok utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-technicznym i higienicznym. Są trwale oznakowane, posiadają kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczoną na przewóz zwłok, po każdorazowym przewiezieniu zwłok lub szczątków ludzkich przeprowadza się dezynfekcję środka transportu w części przeznaczoną na ich umieszczenie.

Do dezynfekcji używane są preparaty o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym i grzybobójczym. Stan sanitarno - techniczny dobry. Zabiegi mycia i dezynfekcji prowadzone są we własnym zakresie w oparciu o zatwierdzone procedury.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, solaria - na terenie powiatu monieckiego (na koniec 2013 roku) prowadziło działalność: **24 zakłady fryzjerskie**, świadczące usługi w zakresie fryzjerstwa damskiego i męskiego, **7 gabinetów kosmetycznych** oraz **2** zakłady w których świadczone są usługi fryzjerskie i kosmetyczne.

Stan sanitarno-techniczny w/w obiektów ulega sukcesywnej poprawie i w obecnej chwili można je określić jako dobry. W większości są to obiekty nowe, funkcjonujące od kilku lat, podnoszące standard świadczonych usług. Na dwa zakłady prowadzone były postępowania administracyjne - remont pomieszczeń. Odpady niebezpieczne, powstające w gabinetach kosmetycznych, są gromadzone w przeznaczonych do tego celu pojemnikach, odpowiednio oznakowanych i zaopatrzonych w worki foliowe. Odpady te odbierane są przez specjalistyczne firmy (np. PUH „MPO” Sp. z o. o. w Białymstoku, PPHU „CZYŚCIOCH” Białystok).

W zakresie dezynfekcji przyborów i narzędzi używanych podczas wykonywania usług nieprawidłowości nie stwierdzono. Właściciele zakładów posiadają przybory w większych ilościach i przechowywane w warunkach higienicznych.

Narzędzia dezynfekowane są środkami i preparatami dopuszczonymi do obrotu. Właściciele sterylizują narzędzia we własnych sterylizatorach tj. GERMIX NEW, STERILL BOX, w wyspecjalizowanych firmach (SP ZOZ MSWiA w Białymstoku) lub w placówkach które posiadają autoklawy (np. gabinety stomatologiczne). W gabinetach kosmetycznych używa się w większości narzędzi jednorazowego użytku.

Domy Pomocy Społecznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach nadzoruje zakład pn. Opieka Nad Osobami Starszymi w Szpakowie należący do Elżbiety Sokólskiej.

Stan techniczny i sanitarno-porządkowy obiektu nie budził zastrzeżeń, stwierdzono natomiast nieprawidłowości w prowadzeniu dokumentacji związanej z gospodarką odpadami medycznymi, oraz nie okazano procedur postępowania z brudną bielizną, sprzątaniami i dezynfekcji pomieszczeń oraz postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi. Zalecenia te zostały wykonane.

Gospodarka odpadami stałymi

W 2013 roku nie odnotowano nieprawidłowości związanych z gospodarką odpadami. Wszystkie podmioty gospodarcze będące pod nadzorem naszej Stacji mają uregulowaną gospodarkę odpadową. Odpady komunalne gromadzone są w kontenerach lub pojemnikach i odbierane przez wyspecjalizowane firmy. Odpady składowane są na wysypiskach odpadów komunalnych. W 2013 roku do gospodarzy wszystkich gmin zostało wystosowane wystąpienie z prośbą o podjęcie wszelkich przewidzianych prawem działań zmierzających do wprowadzenia systemu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Na odbiór odpadów niebezpiecznych podpisane są umowy z Zakładem Transportu, Segregacji i Utylizacji Odpadów „EMKA” z Żyrardowa oraz PPHU Czyścioch. Na terenie powiatu nie ma składowisk odpadów zawierających azbest.

OCENA STANU SANITARNEGO I HIGIENY PROCESÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

W 2013 roku na terenie powiatu monieckiego działało 45 placówek nauczania i wychowania, w tym

- 34 placówki stałe
- 11 placówek sezonowych.

W 2013 roku rozpoczął działalność specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy (jest to Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno- Wychowawczy w Downarach), Downary 52, 19-110 Goniądz.

W placówce prowadzone są zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze, zajęcia edukacyjno-terapeutyczne, zajęcia z psychologiem, logopedą i rehabilitantem.

Została zlikwidowana Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Jana Kobylińskiego w Rudzie, gmina Krypno prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Ruda.

Ponadto w sierpniu 2013 roku Niepubliczne Przedszkole „Bajeczka” w Mońkach zmieniło siedzibą - z ulicy Tysiąclecia 8 na ul. Tysiąclecia 25. Budynek spełnia warunki niezbędne do prowadzenia przedszkola.

Nadzór sanitarny realizowano poprzez:

Dokonywanie oceny tygodniowych rozkładów zajęć w szkołach

Tygodniowe rozkłady zajęć oceniano w trakcie kontroli kompleksowych. Nieprawidłowości w rozkładach zajęć w 2013 roku nie stwierdzono.

Dokonywanie oceny umeblowania sal lekcyjnych i usadzania dzieci w ławkach.

W trakcie nadzoru nad zakładami nauczania i wychowania weryfikowano stan techniczny umeblowania sal lekcyjnych oraz dostosowanie ławek do wzrostu uczniów.

W 2013 roku w szkołach podstawowych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów.

Ogółem dostosowanie mebli do wzrostu oceniono w: **11** szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie zbadano **107** uczniów, w **12** oddziałach.

W **2** samodzielnych gimnazjach zbadano **32** uczniów, w **2** oddziałach **2-ch** placówek. Nieprawidłowości w zakresie usadzania uczniów w ławkach nie stwierdzono.

W **3** przedszkolach funkcjonujących samodzielnie zbadano **34** dzieci w **3** oddziałach. Usadzenie dzieci nie budziło zastrzeżeń.

Ocenę dożywiania uczniów prowadzonego przez zakłady nauczania i wychowania.

Na 11 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie, 2 posiadają stołówki, gdzie obiady przygotowywane są na miejscu, są to obiady składające się z zupy i drugiego dania (SP Nr 2 w Mońkach - **125** uczniów, SP Trzciannie - **50** uczniów). Obiady dwudaniowe są również w SP w Downarach - korzysta **37** uczniów). Łącznie obiady dwudaniowe je **212** uczniów. Natomiast obiady jednodaniowe podawane są w 4 szkołach (SP Nr 2 w Mońkach - **72** uczniów, SP Trzciannie- **18** uczniów, SP Długoleka - **41** uczniów, SP Dolistowo - **82** uczniów). Łącznie- **213** Do SP Downary, SP Długoleka, SP Dolistowo obiady są dowożone.

- 2 gimnazja posiadają stołówki, w których podawane są obiady (zupa plus drugie danie). Łącznie korzysta a nich **132** uczniów. Dodatkowo w Gimnazjum w Trzciannie **39** uczniów je posiłek jednodaniowy (34 - drugie danie, 5 - zupa).

- 6 zespołów szkół posiada stołówkę, w których podawane są obiady. W 5 są to obiady składające się z dwóch dań (Knyszyn - **SP-20**, Gimnazjum - **26**; Jaświły - **SP-123**, Gimnazjum - **81**; Jasionówka - **SP - 178**, Gimnazjum - **100**, Przedszkole - **13**; Krypno- **SP-2**, Gimnazjum - **4**, Przedszkole - **80**, Mońki - **SP - 198**). W pięciu zespołach szkół uczniowie jedzą tylko jeden posiłek: Jasionówka - **SP-4**, Gimnazjum - **3**; Jaświły - **SP - 64**, Gimnazjum - **27**; Knyszyn - **SP-88**, Gimnazjum -**77**, Krypno - **SP - 21**, Gimnazjum - **30**. Tylko w jednej ze szkół podawana jest wyłącznie zupa (Kalinówka Kościelna - **SP- 36** uczniów, Gimnazjum- **24** uczniów, oddział przedszkolny - **10**). Do jednej ze szkół obiady są dowożone (zupa plus drugie danie) - Goniądz - **SP-91** uczniów, Gimnazjum - **48** uczniów, Przedszkole - **65**.
Podsumowując - z obiadów pełnych korzysta **869** uczniów, z posiłków jednodaniowych - **361** uczniów.

- 9 szkół organizuje śniadania swoim uczniom (śniadanie w formie bułeczki, jogurtu). Liczba korzystających - **344**.

18 szkół wydaje napoje, z których korzysta **1405** uczniów - jest to mleko bądź herbata. Ponadto prowadzona jest akcja „owoce w szkole”. Udział bierze 13 szkół. Liczba uczniów korzystających - **929**.

Posiłki dofinansowane - to zwykle obiady dwudaniowe, 3 szkoły dofinansowują posiłek jednodaniowy (Zespół Szkół w Kalinówce Kościelnej, Szkoła Podstawowa w Długołęce, Szkoła Podstawowa w Dolistowie Starym).

Dekadowy jadłospis w każdej placówce zapewniał odpowiednią ilość pełnowartościowego białka, porcję warzyw i owoców, a także był zróżnicowany, zarówno pod względem smakowym, jak i kolorystycznym.

Działalność w celu zapewnienia właściwego wypoczynku zimowego/ letniego dzieci i młodzieży.

Kontrole wypoczynku zimowego:

1 - kontrola w Hotelu „Zbyszko” w Goniądzu - 1 turnus, 22 uczestników w wieku od 9 do 12 lat,

1 - kontrola w Dworze Dobarz 8/9, gm. Trzcianne - 1 turnus, liczba uczestników 9, w wieku od 10 do 22 lat..

1 - kontrola w Zespole Szkół w Jaświłach, gm. Jaświły - 1 turnus, 192 uczestników w wieku od 6 do 23 lat;

1 - kontrola w Szkole Podstawowej w Dolistowie Starym, gm. Jaświły - 1 turnus, 45 uczestników w wieku od 6 do 23 lat;

1 - kontrola w Gimnazjum w Mońkach - 1 turnus, 101 uczestników w wieku od 7 do 18 lat.

Kontrole wypoczynku letniego:

1 kontrola w Schronisku Młodzieżowym w Goniądzu ul. Konstytucji 3- Maja 18 (48 uczestników),

2 kontrole w Internacie Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach - schronisku młodzieżowym ul. Tysiąclecia 15a, (56 uczestników). Podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że 1 wypoczynek (obóz sportowy) nie został zgłoszony do Kuratorium Oświaty; kierownik wypoczynku nie przedstawił do wglądu zaświadczenia o ukończeniu kursu dla kierowników wypoczynku; wychowawcy nie prowadzą dzienników zajęć.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach prowadził postępowanie administracyjne w ww. sprawie.

3 - kontrole w Centrum Konferencyjno-Wypoczynkowym „Bartłowizna” przy ul. Nadbiebrzańskiej 32 w Goniądzu (104 uczestników),

1 kontrola w "Dworze Dobarz", Dobarz 8/9 gm. Trzcianne (14 uczestników),

2 kontrole w PWHU „Zbyszko” Sp. z o.o. ul. Św. Rozalii 13 w Goniądzu (59 uczestników).

Uczestnikom i organizatorom wypoczynku przekazano materiały informacyjno - edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, szkodliwego działania promieniowania UV, higieny spożywania posiłków, szkodliwości dymu tytoniowego, materiały dotyczące środków zastępczych tzw. dopalaczy.

Materiały informacyjno-edukacyjne rozdawano podczas organizowanych pogadanek w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży. Działaniami objęto uczestników zorganizowanego wypoczynku.

Przed rozpoczęciem sezonu LATO 2013 nawiązano współpracę z Monieckim Ośrodkiem Kultury w Mońkach. Przeprowadzono 2 narady robocze w celu podziału zadań oraz określenia zakresu tematycznego poszczególnych instytucji. Działania skierowane były do dzieci i młodzieży oraz rodziców, i opiekunów.

Wspólnie z przedstawicielami MOK przeprowadzono festyn osiedlowy dla dzieci i młodzieży z Moniek.

Na festyn inauguracyjny wakacje zaproszono przedstawicieli *Biebrzańskiego Parku Narodowego* oraz *Biebrzańskiego Klubu Płetwonurków „Meander”* w Goniądzu. Przedstawili oni zagadnienia dotyczące zachowań nad wodą, korzystania ze sprzętu pływającego, a także korzystania z kąpielisk i akwenów kąpielowych.

Pracownicy Promocji Zdrowia, Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku oraz Higieny Dzieci i Młodzieży przygotowali gry i zabawy dla dzieci z wykorzystaniem warzyw i owoców, które były także rozdawane rodzicom i opiekunom dzieci. Łącznie działaniami objęto ok. 480 osób.

W trakcie trwania wakacji przeprowadzono 10 pogadanek z prezentacją multimedialną „Letnia Szkoła Bezpieczeństwa” dla dzieci dotyczące bezpiecznych zachowań podczas wakacji. Pogadanki dotyczyły prawidłowego zachowania się podczas zabaw nad wodą, na ulicy, w lesie, na placu zabaw, higieny osobistej oraz

higieny spożywania posiłków. Podczas pogadank prowadzono też dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych.

W okresie zimowym w ramach profilaktyki grypy przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych pt. „Koloniści i obozowicze” i „Profilaktyka grypy” w 6 obiektach wypoczynku. W ramach zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży działaniami dotyczącymi profilaktyki grypy objęto 439 uczestników wypoczynku.

Stan techniczny placówek

W 2013 roku przeprowadzane były na bieżąco remonty polegające na doprowadzeniu do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w salach lekcyjnych, korytarzach komunikacyjnych, szatniach uczniowskich, a także w łazienkach.

W 7 placówkach kontrola sanitarna wykazała ubytki tynku i odpryski farby na ścianach w salach lekcyjnych, na korytarzach komunikacyjnych, a także stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny łazienek. Większość nieprawidłowości usuwane były na bieżąco w terminach zalecanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach.

Charakterystyka placówek

Wszystkie placówki zaopatrywane są w wodę przez wodociągi publicznie (w sezonie sprawozdawczym nie stwierdzano awarii sieci wodociągowej i braków wody). Analizy próbek wody pobieranych z wodociągów zaopatrujących w wodę ww. szkoły nie wykazywały przekroczeń norm bakteriologicznych. W Szkole Podstawowej w Boguszewie były przekroczenia manganu i jonu amonowego. Wydano decyzję na administratora sieci wodociągowej - woda została doprowadzona do obowiązujących norm. Przeważająca część szkół korzysta z kanalizacji publicznej - w przypadku szkół wiejskich podłączonych do zbiorników bezodpływowych (szambo). Wszystkie placówki nauczania i wychowania na terenie powiatu monieckiego posiadają toalety wewnętrzne, skanalizowane, z wodą bieżącą.

W szkołach wydzielone są ubikacje męskie i damskie. Zapewnione też warunki do mycia rąk – umywalki z wodą bieżącą ciepłą i zimną. Dotychczas nie występował problem zbyt małej ilości urządzeń ustępowych (nie stwierdzono tego w trakcie nadzoru sanitarnego, nie było też skarg ze strony uczniów czy rodziców). Ustępów zewnętrznych nie ma.

W ciągu roku wydano 6 decyzji administracyjnych dotyczących niewłaściwych warunków do utrzymania higieny osobistej w szkołach (2 decyzje dotyczyły gimnazjum oraz 4 dotyczyły zespołów szkół).

Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny łazienek dotyczył:

- Gimnazjum w Mońkach - decyzja z 2012 roku (sufit i ściany popękane, brudne, z zaciekami) – wykonano, Gimnazjum w Mońkach decyzja z 2013 roku (ściany popękane z ubytkami farby i tynku, brak szyby w drzwiach do kabiny w łazience) - termin wykonania 31.08.2014r.
- Zespół Szkół w Knyszynie (drzwi z ubytkami, sufit z zaciekami, odpryskami farby) - wykonano,
- Zespół Szkół Krypno (ściany z ubytkami tynku, farby, popękane) - wykonano,
- Zespół Szkół w Mońkach (zły stan drzwi w łazienkach) - termin wykonania 31.08.2014r.,
- Zespół Szkół w Jaświłach (brak osłon na punkty świetlne w łazience) - wykonano.

Każda placówka nauczania i wychowania na terenie powiatu monieckiego posiada łazienkę, wyposażoną w umywalki do mycia rąk oraz kabiny ustępowe. Łazienki są wydzielone dla chłopców i dziewcząt oraz dla personelu szkolnego. Przy umywalkach do mycia rąk zapewnione jest mydło (w większości w płynie) oraz ręczniki papierowe do jednorazowego użytku (w przedszkolach są to ręczniki wielokrotnego użytku – każdy uczeń ma swój ręcznik). W kabinach ustępowych znajduje się papier toaletowy oraz kosz na śmieci (w łazienkach damskich w każdej kabinie, w łazienkach męskich jeden na całą łazienkę). W łazienkach zapewniona jest także bieżąca ciepła i zimna woda.

Według oświadczeń dyrektorów szkół ciągłym problemem dotyczącym właściwych warunków higienicznych jest zapewnienie papieru toaletowego. Jest to związane z wybrykami chuligańskimi uczniów.

Dodatkowe informacje dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2013 roku do 12 szkół (do 5 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie, do 7 zespołów szkół ogólnokształcących oraz do 2 gimnazjów) uczniowie dowożeni byli szkolnymi autobusami. Liczba uczniów dojeżdżających autobusami szkolnymi do szkół wynosi ok. 268 (szkoły podstawowe samodzielne) oraz ok. 1199 (zespoły szkół ogólnokształcących). Do 2 gimnazjów funkcjonujących samodzielnie dojeżdża 242 osób. Ogółem do szkół autobusami szkolnymi dojeżdża ok. 1709 osób. Opiekę nad bezpieczeństwem dojeżdżających sprawowali opiekunowie zatrudniani przez szkoły i gminy.

We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewniono możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych. Podręczniki i przybory szkolne przechowywane są w salach lekcyjnych: w indywidualnych szafkach lub wydzielonych miejscach w szafach (półki, szuflady). W przypadku gdy szkoła dysponuje indywidualnymi zamykanymi szafkami w szatni, istnieje możliwość pozostawienia tam podręczników bądź przyborów szkolnych, w przypadku posiadania przez daną klasę własnej, zamykanej sali lekcyjnej istnieje możliwość pozostawiania podręczników, bądź przyborów szkolnych bezpośrednio na pulpitach stolików. Pomimo zapewnienia przez Dyrektorów szkół i placówek możliwości pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych w placówkach nauczania i wychowania, uczniowie klas IV – VI oraz gimnazjów rzadko korzystają z tej możliwości ponieważ podręczniki potrzebne im są podczas odrabiania prac domowych.

Zapewnienie możliwości pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych ma na celu odciążenie uczniów od noszenia zbyt ciężkich tornistrów/plecaków.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA CELEM ZMNIEJSZENIA SKUTKÓW ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW

W 2013 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Mońkach w ramach Promocji Zdrowia zorganizowała **8 szkoleń**, w których udział wzięło **120 osób**, a także **14 narad**, w których udział wzięły **54 osoby**.

Działania prozdrowotne jak co roku realizowane były w formie interwencji programowych (programy prozdrowotne) oraz interwencji nieprogramowych (akcje prozdrowotne). Interwencje kierowane były do poszczególnych grup ludności społeczeństwa powiatu monieckiego ale także kierowane były do ogółu.

W ramach realizacji interwencji współpracowano z innymi komórkami PSSE w Mońkach tj. Higiena Dzieci i Młodzieży, Higiena Żywienia i Żywności, Higiena Pracy, a także z instytucjami zewnętrznymi - Starostwo Powiatowe w Mońkach, Urząd Miejski w Mońkach, moniecki Ośrodek Kultury, Biebrzański Park Narodowy, Biebrzański Klub Płetwonurków „Meander” oraz lokalnymi mediami.

1.2. Realizowano następujące interwencje: **Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”**

Cel główny:

Edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Liczba adresatów: **1465** osób co stanowi **32%** wszystkich uczniów w powiecie monieckim.

Program realizowało **9** na **21** placówek co stanowi **43%** placówek, do których kierowane były zaproszenia do udziału w realizacji programu.

Zarówno realizatorzy jak i uczniowie realizujący program kolejne lata są znudzeni formułą programu i materiałami, które nie są atrakcyjne. Finanse, które przeznaczone są na tworzenie ulotek dla rodziców można przeznaczyć na materiały (gadżety) dla uczniów. Rodzice niechętnie uczestniczą w realizacji programów, gdyż wymagają nakładu pracy, czasu i niekiedy finansów.

1.2. Profilaktyka palenia tytoniu

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.

1.2.1. Programy edukacyjne do dzieci i młodzieży:

A. *Czyste Powietrze Wokół Nas*

Cel główny

- wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy,
- zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W programie uczestniczyło 337 dzieci co stanowi 55% wszystkich dzieci w powiecie w tym:

dzieci 5-letnie: 166 co stanowi 27% wszystkich dzieci w powiecie w danej grupie wiekowej,

dzieci 6-letnie: 171 co stanowi 28% wszystkich dzieci w powiecie w danej grupie wiekowej.

Program jest dostosowany do możliwości dzieci 5- cio i 6- cio letnich. Dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach, wykazały się dużą wiedzą na temat palenia papierosów i jego skutków. Zajęcia prowadzone były poprzez zabawę, przez co dzieci chętnie brały w nich udział. Nie były znudzone i zniechęcone. Grupa 5 i 6- cio latków utrwaliła swoją wiedzę na temat szkodliwości dymu tytoniowego i sposobu unikania takich sytuacji.

W następnych latach należy zmienić pomoce merytoryczne, wzbogacić warsztat nauczyciela o nowe, gdyż grupa 5- cio latków uczestniczy w programie jako 6- cio latki. Bardzo pomocne w zainteresowaniu tematem okazały się odblaski „Dinusia”.

B. *Nie Pal Przy Mnie, Proszę*

Cel główny:

Wykształcenie wśród dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Udział wzięło 539 uczniów co stanowi 53,3% uczniów klas I-III w powiecie monieckim. Program realizowano w 7 placówkach co stanowi 33% placówek w powiecie monieckim.

W celu lepszej percepcji treści edukacyjnych program powinien być wzbogacony o bardziej interesujące i ciekawe załączniki do pracy z uczniem (prezentacje multimedialne dostosowane do możliwości intelektualnych uczniów, filmy DVD, kolorowe książeczki i karty pracy dla każdego ucznia).

C. Znajdź Właściwe Rozwiązanie

Cel główny:

- Zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej.

W programie udział wzięło 1024 uczniów co stanowi 93 % uczniów w powiecie monieckim. Program realizowany był w 8 placówkach co stanowi 26% wszystkich placówek w powiecie monieckim.

Uczniowie byliby bardziej zaangażowani gdyby oprzyrządowanie programu stanowiły atrakcyjne gadżety czy broszury.

1.2.2. Światowy Dzień Bez Tytoniu oraz Światowy Dzień Rzucania Palenia

Cel główny:

- Ochrona obecnych i przyszłych pokoleń przed skutkami zdrowotnymi, społecznymi i ekonomicznymi wynikającymi z narażeń na dym tytoniowy poprzez działania wspierające zakaz reklamy i promocji wyrobów tytoniowych oraz sponsorowania.

- Popularyzacja i podnoszenie wiedzy nt. aktywnego palenia i biernej ekspozycji na dym tytoniowy ze szczególnym zwróceniem uwagi na środowiska ubogie. Motywowanie społeczeństwa do rzucenia palenia.

Większe efekty przynoszą działania skierowane do konkretnej grupy odbiorców. Brak materiałów dotyczących bezpośrednio akcji, a także brak nowych materiałów zniechęca placówki do podejmowania działań.

1.3. Inne działania

1.3.1. „Odświeżamy nasze miasta.TOB3CIT (Tobacco Free Cities)”

W ramach projektu podpisano porozumienie z 8 partnerami o których należeli: Urząd Miejski w Mońkach, Starostwo Powiatowe w Mońkach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Moniecki Ośrodek Kultury, Komenda Powiatowa Policji w Mońkach, lokalne media: portal internetowy e-monki.pl oraz lokalna gazeta „Wieści monieckie”. pozyskano także czas antenowy w lokalnej TV kablowej „SATOS”. Zorganizowano spotkanie koalicjantów, w którym uczestniczyły 3 osoby. Przekazywano informacje do zamieszczania w lokalnych mediach. Podjęto współpracę z lokalną Spółdzielnią lokatorsko – mieszkaniową, która znakami zakazu palenia oznakowała wszystkie klatki schodowe (130) oraz place zabaw. Na szkoleniu wewnętrznym PSSE w Mońkach pracownik PZ przedstawił realizowany w powiecie monieckim projekt oraz przekazał pozostałym komórkom „Podręcznik dla funkcjonariuszy PIS w zakresie stosowania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – TOB3CIT”.

W ramach kampanii „Nie pal i nie pozwól aby ktoś inny palił przy tobie i twoich bliskich”, informacje na stronie internetowej Urzędu Miejskiego przeczytało 953 osób. Ponad to w dniu 10.06.2013r. co 3 godziny na TV kablowej SATOS ukazywał się spot dotyczący ww. Kampanii. Na zakończenie projektu pracownik Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologia w Mońkach spotkał się z koalicjantami, wręczył podziękowania za współpracę oraz gadżety. Łącznie działaniami objęto **5961** osób co stanowi **15%** ludności powiatu monieckiego.

1.3.2. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”

W ramach programu przeprowadzono 2 narady, w których pozyskano współrealizatorów podejmowanych działań. Przeprowadzono ankietyzację kobiet ciężarnych na Oddziale położniczo – ginekologicznym Szpitala w Mońkach. Przedstawiono ofertę programową szkołom ponadgimnazjalnym powiatu monieckiego, z której skorzystał Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach.

Umieszczano informacje dotyczące projektu na lokalnych stronach internetowych oraz w lokalnej prasie. Ekspozowano planszę z założeniami projektu na festynie z okazji rozpoczęcia wakacji w centrum Moniek oraz w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Mońkach. Przesłano również informację o szkoleniu dla kadry medycznej do podległych placówek (5). Przedstawiono projekt na szkoleniu wewnętrznym dla pracowników PSSE w Mońkach. Łącznie działaniami objęto **9613** osób co stanowi **24%** ludności powiatu monieckiego.

1.3.3. „Profilaktyka HIV/AIDS”.

W ramach profilaktyki HIV/AIDS prowadzono następujące działania: wysyłano pisma intencyjne do podległych placówek, przeprowadzono naradę z dyrektorami przedszkoli, podczas której prowadzono dystrybucję materiałów do przedszkoli, prowadzono dystrybucję materiałów (4), przeprowadzono powiatowe eliminacje „Wojewódzkiej Olimpiady wiedzy o HIV/AIDS”. Opracowano dyplomy oraz podziękowania uczestnikom powiatowych eliminacji. Pozyskano środki finansowe na zakup nagród w kwocie 800zł z Urzędu Miejskiego w Mońkach oraz Starostwa Powiatowego. Zamieszczano informacje z podejmowanych działań, a także w ramach Kampanii „Znam Rekomendacje PTN AIDS. Zalecam test na HIV” na lokalnych stronach internetowych. Przeprowadzono 7 wizytacji. Łącznie bezpośrednimi działaniami objęto **1943** osoby co stanowi **5 %** ogółu społeczeństwa powiatu monieckiego. Działania prowadziło **18** placówek co stanowi **6%** podległych placówek.

2. Programy wojewódzkie

„Moje dziecko idzie do szkoły”:

Cel główny:

- Ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Program skierowania do rodziców i opiekunów sześciolatków.

W programie udział wzięło **718** osób co stanowi **70%** osób, do których kierowana była interwencja programowa. Program realizowało **5** placówek co stanowi **17%** placówek, do których uczęszczają 5-cio i 6-cio latki.

3. Programy lokalne

„Higiena Osobista Warunkiem Zdrowia- mamó, tato kąp mnie śmiało, żeby nie śmierdziało ciało”

Cel główny:

- Profilaktyka wszawicy i świerzbu wśród dzieci i młodzieży powiatu monieckiego.

W ramach realizacji programu nawiązano współpracę z Poradnią Medycyny Szkolnej w Mońkach, lokalnymi mediami (głównie gazetą „Wieści Monieckie”), lokalne Ośrodki Pomocy Społecznej.

Działaniami objęto **9413** osób co stanowi **208%** zaplanowanej grupy odbiorców.

W programie udział wzięło **26** placówek oświatowo – wychowawczych co stanowi **79%** placówek w powiecie monieckim.

Opracowanie i realizacja programu wynikała z potrzeb środowiska – zwłaszcza zgłaszanych przez dyrektorów szkół - ognisk wszawicy. Problem wszawicy jest problemem narastającym głównie w środowisku szkolnym gdzie uczęszczają dzieci i młodzież z rodzin patologicznych i niejednokrotnie ubogich. Środki higieniczne zakupywane były dla całych rodzin z funduszy lokalnych Ośrodków Opieki Społecznej. Zdarzały się przypadki, że przekazane środki nie były wystarczające by opanować ognisko. Spotkania z rodzicami nie przynosiły efektu, gdyż nie uczestniczyli w nich rodzice, których ten problem dotyczył. Wzmianki w lokalnej prasie spowodowały niewielkie zmiany w zainteresowaniu rodziców i w ich działaniach. Jednak nie udało się wyeliminować wszystkich ognisk wszawicy.

V. REALIZACJA INTERWENCJI NIEPROGRAMOWYCH

„Zimowa Szkoła Bezpieczeństwa 2013r.”

Cele:

- Wzrost poziomu świadomości dzieci młodzieży na temat zagrożenia jakie stanowią choroby zakaźne m.in. grypa, choroby przenoszone drogą płciową m. in HIV/ AIDS
- ukształtowanie postaw asertywnych – „mówię nie! dopalaczom i innym używkom”
- kształtowanie postaw zdrowego stylu życia – prawidłowego odżywiania i dbania i higienę własną i otoczenia.

Działaniami objęto **8695** osób, co stanowi **95%** osób, do których kierowane były działania. Działania realizowały 4 placówki stałe oraz 4 placówki tymczasowe-łącznie **8** placówek co stanowi **100%** placówek zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Dzieci i młodzież biorąca udział w zorganizowanym wypoczynku chętnie uczestniczy w proponowanych zajęciach, jest bardzo aktywna i kreatywna.

Młodzi ludzie są bardzo zainteresowani przeciwdziałaniem uzależnieniom. Nie mniejszym zainteresowaniem cieszy się profilaktyka chorób zwłaszcza przenoszonych drogą płciową w tym zakażeniami HIV.

„Letnia Szkoła Bezpieczeństwa 2013r.”

Cele:

- Wzrost poziomu świadomości dzieci młodzieży na temat zagrożenia jakie stanowią choroby zakaźne m.in. grypa, choroby przenoszone drogą płciową m. in HIV/ AIDS.
- Ukształtowanie postaw asertywnych – „mówię nie! dopalaczom i innym używkom”.
- Kształtowanie postaw zdrowego stylu życia – prawidłowego odżywiania i dbania i higienę własną i otoczenia.

Działaniami objęto **480** osób, co stanowi **57%** osób, do których kierowane były działania. Działania realizowały 4 placówki stałe oraz 6 placówki tymczasowe-łącznie **10** placówek co stanowi **100%** placówek zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Większość zadań w ramach letniej szkoły bezpieczeństwa realizowanych było na świeżym powietrzu, w grupach zorganizowanego wypoczynku. Działania profilaktyczne są niezbędne podczas letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Działania te pozwalają zwrócić uwagę na prawidłowe – pozytywne zachowania prozdrowotne gdyż jest to młodzież „wyselekcjonowana” bez destruktywnych wpływów środowiska szkolnego – efekty pracy w takich grupach są wyraźne.

„Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwiecień 2013 roku”.

Cele:

Uświadomienie społeczeństwu zagrożenia związanego z nadciśnieniem krwi a także zwrócenie uwagi na profilaktykę.

Działaniami objęto **13955** osób, co stanowi **35%** osób, do których kierowane były działania. Działania realizowało **16** placówek co stanowi **100%** placówek.

Ogromne oddziaływanie w działaniach profilaktycznych mają media zwłaszcza w formie gazety. Po ukazaniu się materiału w lokalnej prasie – nastąpił wzrost ilości osób korzystających z usług Rejonowych Przychodni w zakresie pomiaru ciśnienia, poziomu cukru i cholesterolu.

INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

Profilaktyka zatruć alkoholem metylowym

We współpracy z sekcją HŻŻiPU przeprowadzono działania profilaktyczne dotyczące zatruć alkoholem metylowym. Przekazano informacje dotyczące ww zagadnienia do lokalnej gazety „*Więści monieckie*” (nakład 9000 szt.), wysłano na lokalne strony internetowe informacje dotyczące alkoholu metylowego i zatruć z nim związanych. Informacje dotyczące zatruć alkoholem metylowym w formie plakatów i ulotek zamieszczono na tablicach ogłoszeń w urzędach miejskich, urzędach gmin oraz starostwie i Ośrodkach Pomocy Społecznej. Działania realizowało **10** placówek, które objęły **10060** osób – co stanowi 25% ludności całego społeczeństwa powiatu monieckiego.

Reasumując:

Działania podejmowane w ramach Promocji Zdrowia przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Mońkach w roku 2013 były wielokierunkowe. Realizacja zadań poszczególnych interwencji przynosiła założone efekty. Wielokierunkowość działań pozwala realizować kilka przedsięwzięć jednocześnie oraz dotrzeć do różnej i większej liczby odbiorców jednak nie jest to korzystne dla realizacji poszczególnych interwencji, ponieważ na konkretne działania przeznaczają się mniej czasu.

Analizując działania prowadzone przez kilka lat można stwierdzić, że największe efekty przynoszą działania kierowane do konkretnej grupy odbiorców, dlatego też należałoby co roku większą uwagę poświęcać innej grupie społeczeństwa.

Współpraca z lokalnymi jednostkami oraz nagłaśnianie realizowanych interwencji przez umieszczanie informacji na stronie internetowej czy lokalnej prasie pozwalało na szybsze i bardziej efektywne działanie w zakresie promocji zdrowia.

Brak środków finansowych na konkretne działania profilaktyczne nie zawsze pozwalały na realizację w pełni zaplanowanego zadania. W roku 2013 nawiązano współpracę z jednostkami samorządowymi oraz lokalnymi władzami co przekładało się na dofinansowanie działań podejmowanych w ramach Promocji Zdrowia w powiecie monieckim.

Największym przedsięwzięciem z zakresu Promocji Zdrowia w powiecie monieckim w 2013 roku była Wojewódzka Olimpiada Wiedzy o HIV/AIDS, a także współorganizacja z Monieckim Ośrodkiem Kultury festynu dla dzieci i młodzieży z okazji rozpoczęcia Wakacji 2013.

WNIOSKI:

1. Spośród zakładów wytypowanych do wzmożonego nadzoru nie zaobserwowano wzrostu odsetka tych, które zgodnie z kryteriami ujętymi w „Arkuszu oceny stanu sanitarnego” oceniono jako niespełniające wymagań obowiązującego ustawodawstwa żywnościowego. Jednak w dalszym ciągu w tych zakładach stwierdza się naruszenia prawa, szczególnie w obiektach, które wcześniej oceniane były negatywnie, dotyczące nieprzestrzegania przez przedsiębiorców wymagań sanitarnych, które mają istotny wpływ na jakość zdrowotną produkowanych lub wprowadzanych do obrotu środków spożywczych.

2. Istotnym problemem stwierdzanym w obiektach jest wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwie oznakowanych, jak też po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości (podobnie jak w latach poprzednich). W związku z powyższym konieczne jest kontynuowanie wzmożonego nadzoru w przedmiotowym zakresie oraz podejmowanie bardziej skutecznych działań represyjnych w stosunku do osób winnych zaniedbań.

3. Wśród kontrolowanych producentów i dystrybutorów żywności wciąż stwierdza się przypadki niezajomości bądź lekceważenia obowiązujących przepisów prawa w zakresie znakowania żywności.

4. Sposób żywienia w obiektach żywienia zbiorowego, podobnie jak w latach poprzednich, był niezadowalający, dlatego konieczne jest ciągle polecanie przedstawicielom ww. zakładów poprawianie jakości żywieniowej posiłków.

5. W nadzorze nad wprowadzaniem do obrotu żywności deklarowanej jako ekologiczna i żywności tradycyjnej w porównaniu do roku poprzedniego odnotowano zmiany – częściej stwierdzano żywność ekologiczną. Nadzór w powyższym zakresie będzie kontynuowany.

6. Sukcesywnie poprawia się stan obiektów użyteczności publicznej. Stan sanitarno-techniczny obiektów użyteczności publicznej nie budzi zastrzeżeń. Obiekty te są przeważnie własnością prywatną i ich właściciele dbają o ich odpowiedni stan sanitarny. Stwierdzone nieprawidłowości są usuwane natychmiast lub w krótkich terminach.

7. Brak jest studni publicznych, które służyłyby jako awaryjne źródło zaopatrzenia w wodę oraz planów zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w sytuacjach awaryjnych.
8. Zalecane byłoby dalsze rozbudowywanie sieci wodociągowych w celu podłączenia miejscowości niezwodociągowanych.
9. Nadal istotnym problemem jest brak ustępów publicznych w większości gmin.
Obiekty takie znajdują się jedynie w Mońkach i w Trzciannem.
10. Niezbędnie jest także unowocześnianie istniejących technologii w zakresie uzdatniania wody, tak aby gwarantowały one na trwale odpowiednią jakość wody - jakość wody w stosunku do 2012 roku pogorszyła się - większy procent ludności korzystało z wody o kwestionowanych parametrach (ok. 1.5 % więcej).
11. W 2013 roku na terenie powiatu monieckiego nie stwierdzono chorób i zatruc spowodowanych spożyciem wody o złej jakości.

Tabela nr 1. Liczba zachorowań i współczynnik zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych
w latach 2012-2013

Lp.	Kod wg ICD-	Jednostka chorobowa		2012		2012	
				liczba	zapadalność	liczba	zapadalność
0	1	2		3	4	5	6
1	A00	Cholera ^{UE}					
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE}					
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C ^{UE}					
4	A02.0	Salmonello za	zatrucie pokarmowe ^{UE/PL}	4	9,5	8	18,7
5	A02.1		posocznica ^{PL}				
6	A02.2-8		inne zakażenie pozajelitowe ^{PL}				
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}					
8	A04.0-2	Inne bakteryjn e zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i>				
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i>				
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO				
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}				
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia</i>				
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>				
14	A04.8		inne określone	6	14,3	6	14,0
15	A04.9	nie określone			3	7,0	
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do		1	13,6		
17	A05.0	Inne bakteryjn e zatrucia	gronkowcowe				
18	A05.1		jadem kiełbasianym (botulizm) ^{UE/PL}				
19	A05.2		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>				
20	A05.3-8		inne określone	1	2,4		
21	A05.9	nie określone					
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do					
23	A07.1	Lamblioza (giardioza) ^{UE}					
24	A07.2	Kryptosporidioza ^{UE}					
25	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	13	31,0	23	53,8
26	A08.1		wywołane przez norowirusy				
27	A08.2-3		inne określone	2	4,8	4	9,4
28	A08.4		nie określone	16	38,1	9	21,1
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁷⁾		12	163,7	18	238,1
30	A09	Biegunka i zapalenie	ogółem	4	9,5	2	4,7
31		żołądkowo-jelitowe BNO.	w tym u dzieci do lat 2	4	54,6	1	13,2
32	A20	Dżuma ^{UE}					
33	A21	Tularemia ^{UE}					
34	A22	Wąglik ^{UE}					
35	A23	Bruceloza: nowe zachorowania ^{UE}					
36	A24.0	Nosacizna ^{PL}					
37	A27	Leptospiroza ^{UE}					
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{PL}					
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO					
40	A32	Listerioza ^{UE}					

41	A33-A35	Tęzec	ogółem				
42	A33	UE	noworodków				
43	A36	Błonica ^{UE}					
44	A37	Krzusiec ^{UE}		5	11,9	2	4,7
45	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		10	23,8	11	25,7
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem				
47	A39.0;A39.		zapalenie opon mózgowych i/lub				
48	A39.1-4		posocznica				
49	A39.5-9		inna określona i nie określona				
50	wym.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus</i>	ogółem	2	4,8		
51	A46		róża	2	4,8		
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego				
53	B95.0/O85		gorączka połogowa				
54	B95.0/ (...)		inna określona i nie określona ¹⁰⁾				
55	A48.1	Legionelloza	choroba legionistów ^{UE}			1	2,3
56	A48.2		gorączka Pontiac ^{PL}				
57	A50	Kiła ^{UE/PL}	wrodzona i noworodków				
58	A51		wczesna				
59	A52		późna				
60	A53		inne postacie kiły i kiła nie określona				
61	A54	Rzeżączka ^{UE/PL}					
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie					
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową				1	2,3
64	A69.2	Borelioza z Lyme ^{PL}		13	31,0	23	53,8
65	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
66	A75	Dur wysypkowy					
67	A78	Gorączka Q ^{UE}					
68	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy		1	2,4	1	2,3
69	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem				
70	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia				
71	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat					
72	A81.0	Encefalopatie	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}				
73	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba				
74	A81		inne i nie określone				
75	A82	Wścieklizna ^{UE}					
76	Z20.3/	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba		2	4,8	3	7,0
77	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{PL}		2	4,8	2	4,7
78	B00.4	Inne wirusowe zapalenie	opryszczkowe				
79	A81.1;A83;		inne określone				
80	A86		nie określone				
81	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹²⁾				
82	A87.0	Wirusowe zapalenie opon	enterowirusowe				
83	B00.3		opryszczkowe				
84	A87.1-		inne określone i nie określone	1	2,4		
85	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹³⁾				
86	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{PL}					
87	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}					
88	A95	Żółta gorączka ^{UE}					

89	A96.2;A98.	Wirusowe	Ebola, Marburg, Lassa ¹⁴⁾				
90	A92.0;A96.0-	goraczki	inna określona i nie określona ¹⁴⁾				
91	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}					
92	B01	Ospa wietrzna		130	309,6	212	496,0
93	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}					
94	B05	Odra ^{UE}					
95	B06	Różyczka ^{UE}		1	2,4	2	4,7
96	B08.8	Pryszczycza					
97	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}				
98	B16		typu B - ostre ^{UE}				
99	B18.0-1		typu B - przewlekłe ¹⁵⁾				
100	B17.1;		typu C: wg definicji przypadku - 2009				
101	B17.1;		typu C: wg definicji przypadku - 2005				
102	odpowied		typu B+C (zakażenie mieszane) ¹⁸⁾				
103	B17.0,2-8;	inne i nie określone					
104	B20-B24	AIDS - Zespół nabytego upośledzenia					
105	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE, 19)}					
106	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		2	4,8	2	4,7
107	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}					
108	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}					
109	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)					
110	B75	Włośnica ^{UE}					
111	wym.	Choroba wywołana przez	ogółem	1	2,4		
112	B95.3/G04.		zapalenie opon mózgowych i/lub	1	2,4		
113	A40.3		posocznica				
114	J13;B95.3/(		inna określona i nie określona				
115	B96.2/D59.	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu					
116	wym.	Choroba wywołana przez	ogółem				
117	B96.3/G04.		zapalenie opon mózgowych i/lub				
118	A41.3		posocznica				
119	J14;B96.3/(		inna określona i nie określona				
120	G01;G04.2	Bakteryjne	w innych chorobach objętych MZ-				
121	G00.2-	zapalenie	inne określone	1	2,4		
122	G00.9;G04	inne	inne, nie określone				
123	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		1	2,4		
124	G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone					
125	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi					
126	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem			5	11,7
127			u dzieci w wieku 0-14 lat				
128	P35.0	Wrodzone	różyczka wrodzona ^{UE}				
129	P35.1-9	chorobv	inne określone i nie określone ¹⁴⁾				
130	P37.1	Inne	toksoplazmoza ^{UE}				
131	P37.2	wrodzone	listerioza ^{UE}				
132	P37.3-9		inne określone i nie określone ¹⁴⁾				
133	U04	SARS - Zespół ostrej niewydolności oddechowej					
134	T60	Zatrucia pestycydami - ostre ²⁵⁾					
135	T61	Zatrucia	ryby, skorupiaki i inne produkty				

136	T62.0		grzyby				
137	T62.1-2		jagody i inne części roślin				
138	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną	mikotoksyny				
139	-		dioksyny				
140	-		polichlorowane bifenyly				
141	-		inne określone i nie określone				
142	26)						
143	26)						
144	26)						
145	26)						
146	26)						
147	26)						
Suma kontrolna				238	561,5	339	793,0

Tabela 2. Szczepienia przeciwko wściekliznie (Z20,3 / Z24,2) w 2013 roku.

Grupy wiekowe	Płeć			Miejsce narażenia		Podjęte szczepienia				Kontakt ze zwierzęciem				
	M	K	ogółem	M	W	Pełen cykl	Niepełne cykle				pies	kot	lis	inne
							5 dawek	1	2	3				
0-4		1	1		1			1			1			
5-9														
10-14														
15-19														
20-29	1		1		1				1	1				
30-39														
40-49		1	1		1	1				1				
50-59														
60<														
SUMA	1	1	3		3	1		1		1	3			
ogółem	3			3		1	2				3			

